

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.

MINDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitómér sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, január 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Venéreik: Samassa és társai.
- Az ujoncjavaslatot megszavazták.
- Tévesen bevallott főpapi jövedelmek.
- A bileki zendülés.
- Boros Beni kerületi kör.
- Honvédhuszárok lázadása.
- Arad az ex-lexben.
- A főhadnagy szereleme.
- Agyonvert orsz. képviselő.
- Az aradi román templom renoválása.
- A liam föllázadt.
- A Sacellár-Dungyerazki ügy.
- Az Országos Vásár.
- A hűség jutalma.
- Az atléta-bál hangversenye.
- A lopás új formája.
- Primadonnák háborúsa.

Samassa és társai.

Arad, január 5.

Beszégetni az Isten szolgájának és szolgálat közteli egy-kövér püspöki széket nyerni el: az hasznát szolgál.

De e magas méltóságban a negatív álláspontjára helyezkedni, és letagadni a földön a modern Istent, a pénzt: ez már haszontalan dolog.

A magyar főpapok egy kisded csoportjáról írjuk ezt a csunya mesét.

A szegény vidéki plébánosok jövedelmeinek kiegészítésére együttesen vállalkoztak az állam és a katolikus főpapság. Ez utóbbi megígérte hozzájárulását a fölöslegéből, az előbbi pedig a tulajdon testéből készült kioperáltatni egy-egy da-

rabkát, csakhogy az egyház tekintélyéhez méltó anyagi helyzetbe segítsen néhány száz falusi lelkészt.

A főpapok hozzájárulásának megállapításához szükséges volt a különböző érsekségek, püspökségek és apátságok jövedelmeinek bevallása, nehogy valakit aránytalanul terheljenek meg a hozzájárulás súlyával. E jövedelmi bevallások most érkeztek be a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumba.

És megtörtént ez alkalommal, amit elhinni is nehéz, hogy a főpapok, a szegény vidéki plébánosok atyai védelmezői és támogatói, letagadták jövedelmüknek nagy részét, csakhogy minél kevesebb arányban legyenek kénytelenek hozzájárulni az alsóbb papság existenciájának rendezéséhez.

Az esztergomi érsek százhusz ezer koronával, a kalocsai érsek kétszáznegyvenkét ezer koronával, Samassa József egri érsek, a ki pedig a kongrua-bizottság elnöke, negyvennyolc ezer koronával vallottak be kevesebb jövedelmet, mint a menynyi kataszteri becslésekből megállapítható volt. Noha a kataszteri becslések is csak annyira megbízhatók, hogy a hozzáértők a duplájáért is szívesen megvásárolnák a jövedelmeket, melyeket e becslések alapján állapítanak meg.

A mi főpapjainknak tehát nincs pénzük egyházi célokra.

Történelmünk évszázados lapjain maradó nyoma van amaz áldozatkészség-

nek, melyet a nemzet minden időben tanusított, ha arról volt szó, hogy egy-egy érsekséget vagy püspökséget dus anyagi javakkal kell ellátni. Fejedelmeink bőkezűségét senki sem élvezte gyakrabban, mint a katolikus egyház fejei, kikről azt tudta nemzet és király, hogy istentől rendelt istápolói a vallásos erkölcsöknek és a közoktatásnak.

Igen ám, de a történelem lapjai megfakultak azóta, s az elhalványult irás ugylátszik nem ir elő törvényt és kötelességet a kései század egyházfejedelmeinek. Megváltoztak az idők és megváltoztak az irányok is, amiért lelkesedni és küzdeni érdemesnek tartják az Isten legelső föl-kent szolgálai.

Most nem a vallásos cél, hanem a politikai törekvések divatja költözött be az érseki és püspöki rezidenciák boltozatos termeibe. Főpapjaink most nem az Isten pártjának erősítésére, hanem a néppárt szaporítására fordítják gazdag anyagi javaikat.

Csak a minap futott hirtel szerte az országban, hogy az obstrukció hallgató támasza és csöndes kompanistája egy hatalmas főpap: Samassa József egri érsek. A kik ismerői a kulisszák mögötti eseményeknek, azok az állítják, hogy az obstrukció támogatására anyagi áldozatoktól sem riadt vissza ez a különben szükmarku főpap, kiről fontebb megirtuk, hogy jövedelmeinek felét szintén eltagadta az adóbevallásnál.

Az erősebb.

Írta: S. Eliz.

I.

Vág Ida mosolygott, mikor egyik barátjának figyelmeztette, hogy vőlegénye nagyon is sokat foglalkozik Báthynéval.

— Nincs abban semmi, Báthyné kitűnő táncosnő és a vőlegényem nagyon szeret táncolni; hadd mulasson, úgy sem tart sokáig.

Es míg ezeket mondta, szíve meg elt haraggal, keserűséggel Báthyné iránt, akit anyja akarata ellenére hívott meg eljegyzésére s aki most nem szégyel kacérkodni a más vőlegényével. Hát nem elég, hogy három év előtt elrabolta tőle első szerelmét, azt a férfit, aki gyermekori játszótársa volt, s akit már vőlegényének tartott.

Mikor Báthyné Andor a szép, előkelő, de nagyon szegény Boros Nelliát elvette, Vágné vigasztalta a leányt:

— Nem neked rendelte az Isten . . .

S a csendes természetű leány belenyugodott a változhatatlanba. Lassankint megvigasztalódott és három év múlva menyasszonya lett egy híres arcképfestőnek.

Es most eljegyzésére megint előkerült az e ykori vetélytársnő, hogy utjában legyen boldogságának.

Eszébe jut, amit egyszer valakitől hallott, hogy Báthyné és Korompay régi ismerősök, hogy az asszony még leánykorából ismeri a

festőt, aki sokáig járt hozzájuk. Házasságuknak csak a férfi sok adóssága és a leány szegénysége állt utjában.

Sokszor történik így az életben, két szerelmes nem lehet egymásé, elválnak és elfelejtik egymást.

Hogy később, mikor Nella már a Báthyné felesége volt, még mindig sokat látták őket együtt, abban nincs semmi.

Korompay jó barátja volt Báthynak. Hiába mondták itt-ott, Ida nem hitte, hogy Korompay az asszony kedvéért járt hozzájuk.

Nem hitt el semmit, de most, hogy együtt látta őket, önkívülettel megfigyelte mind a kettőt. Hogy néznek egymásra, hogy sutognak! Az aszony tánc közben hogy simul Korompayhoz. Még csak nem is titkolja, hogy szívesen fogadja a festő ugvarlását. De hátha mindez csak látszat.

Ida nem akarta, hogy eljegyzésén szomorúnak lássák, hadd higgyék, hogy boldog menyasszony. Mulatott sokat, táncolt s mikor fáradtan, szinte szédülten ült helyén, egy puha késimogtatást ére te arcán. Báthyné ült mellette s egészen közreiról nézett rá nagy fekete szemével. A leány arcához kapott, mintha fájna, ahol Báthyné megsimogatta.

— Hogy kifáradt, kicsikém — szól az asszony gyöngéden — úgy látszik, szeret táncolni.

— Igen és én?

— Én már beleuntam, annyit táncoltam a

télen. Kérdezze meg csak a vőlegényétől: ő állandó táncosom volt.

Ida tudta, hogy Báthyné miért jön most hozzá, de csak mosolygott.

Csak azért se tudja meg ez az asszony, hogy ő szenved.

— Legalább kimulatatta magát; ezután úgy sem igen lesz hozzá alkalma, mert én nem nagyon keresem a mulatságot.

— Hát visszavonultan fognak élni? Igaza van, a boldogságnak nincs tanukra szüksége. Csakhogy egy művész nem vonulhat vissza hosszú időre. A művész nemcsak a feleségeé, hanem az egész világé. És Korompay ur igazán nagy művész, láttam több képét a képtárban, remek művek. Megígérte nekem, hogy megfesti az arcképetem. Most, míg nálunk lesz, itt a falusi magányban van hozzá ideje. Vőlegényisége alatt úgy sincs más dolga.

Ida szinte önkívületben hallgatta az asszony szavait; összeszorította ajkait, nehogy kitörjön szívéből egy panaszhang. Ezt az asszonyt, ezt a csudásan szép kacér teremtest akarja az ő Miklósa lefesteni. Mellette lesz, nézni fogja nemcsak a szemével, a szívével, a lelkével! Egészen a hatalmában lesz és nem is jut eszébe a menyasszonya, az a sápadt, igénytelen leány, aki úgy szereti. Ezt is elrabolja, mint azt a másikat. Nem csoda, veszedelmesen szép ez az asszony . . .

— Ha készen lesz az arcképetem, maga lesz az első, akinek megmutatom; meglátja, milyen élethű, milyen jó kép lesz.

Hja, az obstrukció céljai szentebbek bizonyos uraknak, mint az egyházé és az államé. Amaz felforgató, pusztító és visszafejlesztő, amely irányzat kiirtásán minden tisztességes eszközzel dolgozni kellene a lelkek pásztorának; emez rend és békefenntartó, melyet nem feldulni, hanem szilárdá és megingathatlanná tenni volna kötelessége minden főpapnak. És mégis megfordítva történik.

Ama nevezetes jövedelem-bevallásnak van azonban egy másik figyelemre méltó momentuma is. A leleplezett érsek és püspök urak ugyanis e jövedelem-kimutatások alapján nyilván nemcsak a szegény pap-ság anyagi helyzetének rendezésénél igyekeztek megkárosítani az államot, hanem alapját képezte e kimutatás évek óta az állami és egyéb adók kivetésének is, melyeket ilyenformán szintén tetemesen redukálni sikerült az ország legnagyobb jövedelmű polgárainak, a sok százezer holdnyi földterületeken korlátlanul gazdálkodó eminenciás uraknak.

Nem tudjuk, beleszólnak-e majd a pénzügyi hatóságok a főpapi jövedelmeknek tegnaptörtént „kikorrigálásába”, avagy elsimítják szépen a dolgot az obstrukciós és a befolyásos néppárti urak közbenjárására: annyi azonban bizonyos, hogy a közélet purifikálása körül jó munkát végeztek azok, kik a nyilvánosság elé terítették egy nyalábbal Samassák házi szennyeséből.

* *

Az ujoncjavaslatot megszavazták.

(A képviselőház üléséből.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 5.

Izgalommal várta az egész Ház a mai ülést. A bileki tömlőben szinylődő katonák sorsa mélyszéles részvétellel tölt el minden magyar embert. Az ülés előtt már bizonyos volt, hogy akad szószólójuk. S vihartól tartott a parlament. A karzatok korán zsufolásig megteltek.

— Igen? — szölt Ida zavartan — de jobban szeretném, ha Miklós nem festené meg az ön arcképét . . . legalább nem most, majd később. Eleget dolgozott egész évben . . . most jót tenne neki egy kis pihenés . . . Mondta, hogy kissé fájnak a szemek. Ugy-e megmondja neki, hogy nem kívánja, hogy most fusson meg . . . hogy ráér még arra.

Ulyan csendesen beszélt, hogy alig lehetett hallani mit mond, de suttogó hangjában, nagy tiszta szemében annyi bánatot, esdeklést volt kifejezve, hogy az asszony szinte megsajnálta egy percre, de a másik percben észbe jutott, hogy ez a leány lesz a felesége annak a férfinak, akitől őt csak sze ényesége választotta el. Ezé lesz az a boldogság, mely neki elérhetetlen volt. Legalább szenvedjen ő is.

— Nem értem, mit akar mondani, — kérdezte, — jobban szeretném, ha a vőlegénye nem jönne hozzánk? ha nem festené meg az arcképemet? Ezt akarta mondani?

— Igen, erre akarom kérni.

— De miért? Korompay ur nagyon jól érzi magát nálunk, ő maga kért, hogy engedjem az arcképemet megfesteni.

Ida ránézett a mo-olygó szép asszonyra és érezte, hogy hiába kérné, hasztalan alázná meg magát előtte.

Megértette azt a büszke, győzelmes tekintetet, melylyel rá nézett: A vőlegényed az enyém; vedd vissza, ha tudod; lássuk ki lesz erősebb.

— Csak azért mondom, — szölt zavartan — csak azért . . . mer. Miklósnak itt a falun jót tenne egy kis pihenés . . . mondta, hogy gyengék a szemek . . . csak azért . . .

A szép asszony hangosan föl kacagott:

Az ülés másik érdekessége az ujoncjavaslatok megszavazása volt. Teljes esztendeig tartó katonai vita után jutott el eddig a Ház. A véd-erő-provizóriumról szóló törvényjavaslat általános vitája véget ért. Ha valakinek kedve van hozzá, ezt is eredménynek nézheti. Azonban mindenesetre sok optimizmus kell hozzá.

A pót-obstrukció, amely a néppárttól tanult jezsuitizmust, úgy látszik, túltett már a mésterén is és aligha hagyja abba az áldatlan és céltalan portyázását. Ma legalább lázasan készültek a képviselőházban a klerikális obstrukció iveri, a mik arra a célra szolgálnak, hogy a javaslat részletes tárgyalásánál minden szakasznál számos ellenindítványt adjanak be. Így aztán a részletes vita is elhúzódhatik, ki tudja meddig, a minek dicsőségéből bőven kivetheti részét a néppárt is, a mely ma nem is titkolta azt a szolidaritást, amely a obstrukcióhoz fűzi.

A mai ülésen mindenekelőtt a bileki zendülés ügyében bejelentett sürgős interpellációt intézték el. (Erről lapunk más helyén közlünk bő tudósítást). Azután a Ház áttért az ujoncjavaslati törvény feletti szavazásokra.

Először Rakovszky István halasztó indítványára szavaznak névszerint. A szavazás a J. betűvel kezdődik, amire ezt a tréfát kiáltják Ugronék felé:

— Jaj nektek!

Pedig semmi baj sem esik. Alig mulik el egy fél óra, már kihirdetheti az elnök, hogy Rakovszky halasztó indítványát 149 szótöbbséggel mérkőzik.

Most aztán következhetik az a szavazás, amelyre immár kerek egy év óta vár az ország. Egy kis meghatottság is látszik az emberekben, mintha azt mondanák: Ez is történelmi pillanat. Az elnök hát nagy csöndben teszi föl a kérdést, hogy elfogadják-e a Ház az ujonclétszám megállapításáról szóló törvényjavaslatot általánosságban, szemben azokkal az ellenindítványokkal, melyeket Hollók, Ugronék és Barthák kegyessége juttatott a Ház elé.

Jobbról igent, balról német kiáltanak, kihuzzák a betűt s az elnök jelenti: C! No már erre csakugyan harsogó hangon kiáltanak rá az obstrukcióra:

— Ceki! Ceki!

— Ne féljen, jól gondját viselem, mintha csak az enyém volna.

II.

Az egész vidéken kínos feltűnést okozott az a hír, hogy Korompay egy héttel az esküvője előtt megszökött Báthynéval, a jó barátja feleségével. Tudtuk, hogy így lesz, mondták a kávéházban. Vágné pedig, mikor első haragja csillapodott, megint azzal nyugtatta meg magát, hogy így akarta az Isten. Az apa egyáltalán nem volt kétségbeesve. Sohasem volt kedvére s csak nehezen egyezett bele, hogy a lányát művészhez adja. Csak Ida miatt aggódtak, de az nyugodtan fogadta a hírt, mintha régen el lett volna rá készülve. Nem látta sirni senki, csak sápadtabb és még csendesebb lett mint azelőtt.

Báthy megindította felesége ellen a válópórt, aztán anyja kérésére néhány óra elutazott.

— Hadd feledjen, szórakozzon, — mondta az öreg asszony Vágnének, — még fiatal, különb feleséget is kaphat, az ugysem volt hozzá való.

Egy idő óta megújult a régi barátság a két öreg nő közt. Vágné helyeselte barátinője nézetét.

— Bizony, az olyan asszony, aki el tudja hagyni férjét, gyermekét, nem érdemli meg, hogy busuljanak utána. Árván hagyni az ilyen kis angyalt!

— Oh azért Ferike nem árva, — szölt Ida és ölébe vette a kis szöke apróságot. Mondok valamit, Báthy néni. Adják nekem ezt a kis fiút, haza viszem. A nérinek ugyanis nehezére esik a gyermeknevelés, egészen cselédekre kell hagyni.

Aztán megkezdődik a szavazás s egy félóra múlva kihirdetik az eredményt:

A törvényjavaslat ellen 51, mellette 161 szavazott. Szótöbbség 110.

— Az ujonclétszám megállapításáról szóló javaslat tehát általánosságban, a részletes vita alapjául el van fogadva, — jelenti harsány éljenzések közt Perczel Dezső elnök.

A Ház ezután áttér az egyes határozati javaslatok feletti szavazásra. Babó, Mukics és Lovász javaslatait elveti a Ház.

Holló Lajosnak a Kossuth Ferenc javaslatával egybehangzó javaslatát a Ház egyhangulag elfogadja. Az utolsó pillanatban husz képviselő névszerinti szavazást kért.

Holló Lajos indítványát — Okolicsányi László kivételével — névszerinti szavazással is elfogadták.

Rakovszky és Bartha határozati javaslatát elvetették.

Következett a részletes tárgyalás.

Szederkényi Nándor mindjárt a címmel szölt kért. Szerinte a cím nem felel meg a törvényeknek, mert a törvény szerint csak magyar hadseregnek lehet ujoncotat megszavazni és nem a közös hadseregnek.

Münich Aurél polemizált még Szederkényivel, mire a vita folytatását csüörtökre halsztották.

Végül a debreceni huszárok dolga foglalkoztatta a Házat. Erről is külön cikkben hozunk tudósítást.

Az ülés egynegyed 4 órakor ért véget.

TÁVIRATOK

A katonai bonyodalmak.

Köln, január 5. A Köln. Ztg. jelenti Pétervárról 4-eről: Tegnapi Miklós cár elnöklésével koronatanács volt, amelyen résztvettek Vladimir és Alexej nagyhercegek, valamint a külügy- és hadügyi és tengerészetiügyi miniszter. Ez ülésen valószínűleg az utolsó japán jegyzékre adandó orosz felelet végérvényes szövegét állapították meg. Ma megbízható helyről az hírlik, hogy Alexejev helytartó utasításokat nyert az orosz jegyzékre vonatkozólag. A Köln.

És míg Ida a gyermeket dédelgette, a két anya összenézett, aztán egyszerre bolított mind a kettő Vágné csendesen olyasfélét mondott, hogy úgy van jó minden, ahogy az Isten rendeli . . .

Egy év múlva teljesült a két anya régi óhajta. Báthy, mikor a válópóra lejárt, feleségül vette gyermekkori játszótársát. Mint mind azok, akiket már csalódás ért, nagyon megbecsülték azt a boldogságot, amit számukra a sors fentartott.

Ida nem csak jó feleség, hanem igazi édes anyja volt a kis Ferinek, kit az elvált asszony az apjánál hagyott. Talán második férje kívánta úgy, vagy csak azért, mert tudta, hogy úgy is csak hét éves koráig tarthatja magánál. Csaknem egy időben történt meg mind a két házaspár esküvője mely után pár hónappal a fővárosban egy házimulatságon találkoztak egyszer Báthyék Korompayékkal. Aki őket meghívta, nem tudott semmit a multról. A két hajdani vetélytársnő nyugodtan köszöntötte egymást és a férfiek is. Báthy sokkal boldogabb volt, hogysen haragudni tudott volna a festőre, aki nem látszott a legboldogabb férjnek. A feleségét egész férfihad vette körül, mint mindig, ha társaságban volt; csodálták szépségét.

— Milyen szép az az asszony — sugta Ida a férjének — nem fáj érte a szíved?

— Nem, — felelte nyugodtan Báthy, — csak egy szép kirakati báb. Te vagy nekem a legszebb a világon.

Ida megszorította férje kezét, de egyszerre mélyen elpirult. A volt feleség ment el mellettök a táncosa karján és gyönyörű pillantást vetett rá: — Szegény, beérdemeltél a boldogsággal, amit én már meguntam.

Ztg. tudósítója azok után, amiket hallott, azt hiszi, hogy nem rózsás színben látja a dolgokat, ha magáévá teszi azt a felfogást, hogy az orosz jegyzékkel adva van a konfliktus békés kiegyenlítésének lehetősége és hogy a válság megoldása nagy részben csak a japán kormány felelőtlenségétől függ.

Peking, január 5. Azt hiszik, hogy Japán megkapta Oroszországtól a követeléseire vonatkozó jegyzéket. Tokiói hírek szerint gróf Lamsdorf megígérte, hogy szombaton a pétervári japán követ kezébe juttatja a jegyzéket.

Tévesen bevallott főpapi jövedelmek.

(Az adó és a kongrua.)

Arad, január 5.

A katolikus kongrua-kiegészítés céljaira tudvalegileg a kat. főpapság is adózni fog. Az adó nagyságának megállapításához természetesen a kat. főpapok jövedelmének bevallására is szükség van. Ehhez képest az összes kat. érsekségek, püspökségek, apátságok és káptalanok már be is küldték a tiszta jövedelmekről szóló bevallást a vallás és közoktatásügyi minisztériumba. E bevallások közül tizenhatet már a kongrua-bizottság is átvizsgálta, még pedig *mulatságos eredménnyel*. Kiderült ugyanis, hogy a dúsgazdag kat. főpapok, mikor szegény plébánosaik jövedelmének szerény kiegészítésére kellene adózniok, *jövedelmek jelentékeny részét letagadták*.

Igy az *esztergomi* érsek 500.000 korona tiszta jövedelmet vallott be; a bizottság azonban a beszerzett adatok alapján 620 ezer koronát állapított meg. Legnagyobb eltérés mutatkozott a *kalocsai* érsek bevallásában, akinek eszerint 280.000 korona évi tiszta jövedelme lenne; a bevallást azonban kijavították 522.000 koronára. Az *egri* érsek, aki a *kongrua-bizottságnak* elnöke, a saját tiszta jövedelmét 60.000 koronára tette; a bizottság azonban 108.000 koronára kerekítette ki az *egri* érsekségnek a kongrua adó alá vonható jövedelmét. A *nagyvárad*i püspökség körülbelül 500.000 korona tiszta jövedelem után fog adózni. Ezt a bevallást a bizottság nem „kerékítette” ki nagyobb összegre.

És az asztalnál véletlenül ép egymás mellé kerültek. Korompayné a férjével beszélgetett és lopva egy-egy győzelmes tekintetet vetett Idára, mint egyszer az eljegyzésén. De a fiatal asszony nem törődött sem egykori vélegényével, sem annak feleségével, nyugodtan társalgott a mellette ülő hölgygel, aki kis lányáról beszélt, hogy korukhoz képest milyen okosak.

— Az én kis fiam is rendkívül okos, — szolt Ida, egy oldalpillantást vetve Korompaynéra — már több betűt tud az abécéből, pedig még csak négy éves. Csak az a baj, hogy nagyon anyás, folyton velem akar lenni, senkít sem szeret úgy, mint engem, pedig . . .

Nem folytatta tovább, látta hogy Korompayné ragyogó arca hirtelen sápadt lett, az sika rángatózik, hogy feláll, aztán eszméletlenül összeszorog.

Mindnyájan segítségére siettek; bevitték a szomszéd szobába, lefektették, ápolták, míg jobban lett.

— Nincs semmi baj, — szolt a házi asszony, megnyugtatta a társaságot — nagyon be volt fűzve vagy a meleg okozta, de már jobban van.

A bucsuzásnál mindenki Korompayné nézte. Milyen sápadt, összetört lett egyszerre! Talán igazán komoly baja van. Ajánlták, hogy forduljon orvoshoz. Igyék azonnal teát. Mindenki tanácsol neki valamit. Csak Ida hallgat, de távozóban egyszerre odalép a sápadt asszonyhoz és fülébe súsja:

— Legyen nyugodt, jól gondját viselem, mintha csak az enyém volna . . .

Meg kell azonban itt jegyezni azt, hogy a kongrua bizottság is csak a kataszteri becslés alapján „javíthatta” és „kierékíthette ki” (hogy kedélyesen beszéljünk) a főpapi jövedelmek sántikáló bevallását. A kataszterről pedig tudni kell, hogy amikor *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter korában behozta az egyenes adóról szóló reformot, a kataszterrel hivatalosan megállapította, hogy az a jövedelmeknek általában csak $\frac{1}{2}$ részét mutatja, a többi $\frac{1}{2}$ részről pedig nem tud semmit. Ez a hivatalos vélemény; tehát bizonyára a legkedvezőbb és egyetemesen számítás alapszik. De magától értetődik, hogy ha az átlag a legkedvezőbb számítás szerint $\frac{1}{2}$, akkor okvetlenül kell lenni olyan kataszteri becsléseknek is, ahol a jövedelmek csak $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, sőt $\frac{1}{10}$ része van fölvéve.

Na már most, ha az illető kat. főpapok letagadási hajlamához hozzászámítjuk azt az óriási tekintélyt, befolyást, hatalmat és vagyont, amely a főpapok kezében van: mindenki meg fogja érteni, hogy ha *Samassa* egri érsek szerényen 60.000 korona évi jövedelmet vall be, s a kongrua bizottság ezt a hibás kataszteri adatok alapján 108.000 koronára „kerékíti ki” akkor ez a kataszteri bevallás körülbelül úgy $\frac{1}{10}$, vagy talán még csekélyebb hányadában felel meg *Samassa* érsek évi tiszta jövedelmének.

Mi legalább kötve hisszük, hogy az egri érsek nem 108.000 de 208.000, vagy 308.000 koronáért is hajlandó volna bérbe adni azt a szerény hatvanezer korona évi tiszta jövedelmet, a melynek alapján saját egyházának kongrua-kiegészítésére nagylelkűen adózni szeretett volna. *Samassa* érsek lehet „smucig” a kath. kis papsággal szemben, de *enyire* mégsem negyielkü.

A bileki zendülés.

(Interpellációk a képviselőházban.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 5.

Mára szürke ülést vártak a t. Házban. Sokan hitték, hogy a névszerinti szavazások egyhangúsága tesz majd kárt kedélyükben s a legtöbben a hírlap-szobába siettek az ülésterem helyett. A hírlapszobában aztán egyszerre meggyőződtek, hogy de bizony még sem lesz ma szürke ülés. A hírlapok a *bileki katonai zendülésről* írtak hasábos tudósításokat, amiből már könnyű volt kitalálni, hogy ebből napirend előtti felszólalások lesznek. A folyosón meg-meg szólították a derék obstrukcionistaikat, akik ma szokatlanul csöndesen lapultak meg a fülkékben. Azt mondták nekik:

— Látjátok. Ezt ti csináltátok. Most mind a tizen, vagy ahányan vagytok, menjetek Bilekbe. Mondjátok meg a bileki dandárparancsnoknak, hogy nem azok a szegény magyar fiúk bontották meg a rendet, hanem ti. És veressétek vasra magatokat, ha olyan nagy hősök vagytok . . .

Kaas Ivor egy kissé összehuzta magát, de nem utazott el Bilekre, hanem sietett az ülésterembe, ahol ekkorára már *Perczel* Dezső megnyitja az ülést, sőt az irományokat is bemutatja. A jegyzőkönyv is hitelesítve van s a jegyző éppen azt jelenti, hogy napirend előtt *Polonyi Géza* akar szólni.

(Polonyi interpellációja.)

Polonyi Géza tehát föláll s fájdalmas szavakkal emlékezik meg a bileki katonák dolgáról. Azt mondja, hogy a függetlenségi párt mindig törekedett arra, hogy a hároméves katonákat bocsássák haza s hogy ez megtörténhessék minden akadályt elhárított az utból. A felelősség tehát nem terheli a függetlenségi pártot. (Helyeslés jobboldalon.)

Sürgősen kéri a kormányt, hogy a boszniai ezredeket váltsák föl s eresszék haza a hároméveseket. Ha Magyarországon már hazabocsátották őket, nincs ok arra, hogy éppen Boszniában tartásuk őket vissza. A mikor e kérelmét intézi a kormányhoz, könyörgve fordul a bileki bakákhoz s kéri, hogy türtőztessék magukat néhány napig.

Együttal annak a reményének ad kifejezést, hogy a kormány a különös viszonyokra való tekintettel sürgősen intézkedni fog, hogy a bűnösök enyhe büntetéseit sujtassanak. Végül azt kérdezi, hogy milyen törvény alapján tartották vissza a katonákat?

(A miniszterelnök válasza.)

Tisza István gróf miniszterelnök legott felel *Polonyi*nak s első sorban kielégíti arra irányuló kíváncsiságát, hogy melyik törvény alapján történt a visszatartás. Az 1888: XVIII. törvény cikk első paragrafusára megengedi . . .

Ugron Gábor: Mozgósítás idejére szol . . . (Zajos ellentmondás jobbról.)

Tisza István: A törvényben nincs szó a mozgósításról, csak szükség esetéről. Ma pedig az önök *indokolatlan és okatlan erőszakossága* kétségkívül ilyen *szükség esetet* idézett elő. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Az idézett törvényszakaszt alkalmazni tehát teljes joga volt a kormánynak.

A miniszterelnök ezután a jog álláspontjáról, a méltányosság és humanitás álláspontjára helyezte át okfejtését, azt mondva, hogy amibár a hadsereg alapját a rend és fegyelem képezi, mégis törekedni fog arra, hogy a visszatartás hátrányai enyhíthessenek. Végtelenül sajnálja, hogy a bileki katonák megszegték a fegyelem szabályait s demonstráltak a felsőbbség parancsai ellen. Kétszeresen fáj ez szónak, mert magyar fiúk tették, akikről pedig mindig az volt a hit, hogy a rendnek és fegyelmeknek igazi hívei. (Helyeslés jobbról.) Ujból kijelenti, hogy a régi katonák hazabocsátása dolgában rögtön intézkedni fog s hogy a magyar kormány egyetlen intézkedést sem fog elmulasztani, hogy az obstrukció okozta hátrányokon a lehetőségig ne enyhítse. (Élénk helyeslés jobboldalon.)

Perczel Dezső elnök: *Rakovszky* István engedelmet kér a szólásra. (Félkiáltások: Megadjuk!)

Rakovszky István: Arra kéri a kormányt, hogy a rendkívüli körülményekre való tekintettel, az itélkezéskor legyenek méltányosak.

(A honvédelmi miniszter.)

Nyiry Sándor honvédelmi miniszter: A katonaságnál első dolog a föltétlen engedelmisség. Aki ez ellen vét, szigorú büntetésben kell, hogy részesüljön. Ez alól a hajlíthatlan és könyörtelen szabály alól nincs kivétel. De ma, amikor mindenki tudja, hogy mi idézte elő a bileki fiúk kihágásait s is méltányolja *Rakovszky* kérését és hiszi is, hogy a hadügyi kormányzat ezuttal tekintetbe vsszi az enyhítő körülményeket. (Helyeslés a Ház minden oldalán.) Mindenesetre igéri, hogy üldözés nem lesz, de a *kihágásokat igazságosan büntetni fogják*.

A beszerzett információk alapján előadja ezután a honvédelmi miniszter a bileki zendülés történetét, előrebocsátva, hogy az események nem olyan rémségesek, mint ahogy a hírlapok előadják. A bileki dandárparancsnokság jelentése szerint a székesfehérvári 69. gyalogezred első zászlóaljánál történtek az első kihágások, melyekről már karácsonykor tudtak. 24-én négy ember teljesen ittas állapotban megtagadta az engedelmisséget, de ez az eset még nem tett szükségessé különösebb intézkedéseket. A dandárparancsnokság mégis el-

rendelte, hogy a századosok olvassák föl a napiparancsokat s egyuttal magyarázzák meg a bakáknak visszatartásuk okát.

Ez megnyugtatta a legénységet, de már másnap a harmadik század legénysége körében zavargások történtek, úgy hogy tizenhat embert kellett letartóztatni. 27-én az őrző tiz embert tartóztatott le. Ezek közül hét embert a hadbírótság elé kell állítani. Tizennyolc ember kisebb kihágással van vádolva. Az összes letartóztatottak száma 60. Ezek, közül 16 ellen van elrendelve hadbírói vizsgálat. 27. óta semmi zavargás nem történt.

Polonyi Géza: Küldjék haza őket. (Zaj!)

Elnök: Határozathozatalnak helye nincs. A Ház áttér a napirendre.

Boros Beni kerületi kör.

(Alakuló közgyűlés előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 5.

Aradon, mint tudjuk, mozgalom indult meg, hogy egy társadalmi főleg közügyekkel foglalkozó kerületi kör létesíttessék, melyet a város egyik halhatatlan emlékü nagy fiának nevére Boros Beni kerületi kör-nek fognak az alapítók elnevezni.

A szervező bizottság már elkészítette az alapszabály tervezetét, melynek főbb pontjai a következők:

A Boros Beni kerületi kör Aradváros háza, Széchenyi és Wesselényi-utcáktól a fasor és vasút felé, valamint az azon túl eső részekre terjeszkedik ki.

A kör célja:

1. A társas érintkezést létrehozni; a kör tagjaiban a barátságos együttérzést közvetíteni és fejleszteni; érdekeiket az összetartás és együttműködés erejével támogatni.

2. A társadalomban a közügyek iránt meglehetősen érdeklődést ébreszteni; közérdekű, — különösen a kerületre és általában Aradvárosra vonatkozó társadalmi, közgazdasági (ipari és kereskedelmi) és községi kérdéseket, szükséghez képest a kerületi polgárság bevonásával megvitatni; a város törvényhatóságánál tárgyalás alá kerülő kérdésekben a kerület érdekeit a kerületi bizottsági tagokkal keresett érintkezés útján minél helyesebb irányban és kiterjedtebb mérvben előmozdítani.

A kör áll: rendes, pártoló, alapító és tiszteletbeli tagokból.

a) Rendes tag csak azon kifogástalan életű polgár, vagy polgárú lehet, a ki a kerületben lakik vagy itt főköséggel vagy üzlettel bír és 20-dik életévét betöltötte.

b) Pártoló tag lehet az, a ki a 18-dik életévét betöltötte, de még nem 20 éves, továbbá mindaz a 18-dik életévét betöltött aradi lakos, ki a kerületben lakással nem bír.

A Boros Beni kerületi kör alapszabályainak ezen rövid ismertetéséből is kitűnik, hogy ezen körbe a polgárság érdekei és a városi közérdekek a társas és barátságos együttműködés által hatalmas tényezőt fognak nyerni és azok annál nagyobb mérvben fognak érvényesülni, minél nagyobb mérvben belátják és felfogják a kerület lakói, hogy a kerületi körnek felelősséget vállalni kell akkor sikerül legjobban elérni és megvalósítani, ha a körbe minél tömegesebben belépnek.

Vasárnap, azaz f. hó 10-én délelőtt fél 11-kor a városháza kistermében tartja a Boros Beni kerületi kör alakuló közgyűlését. Felhívjuk tehát az alapszabályok első pontjában körvonalazott terület lakóit, hogy a körbe lépjenek és az alakuló közgyűlésre megjelenjenek.

Arad, 1904. évi január hó 5-én. A szervező-bizottság.

Ez ízeig rendes tagokul jelentkeztek: Boros Vida, Borsos Béla dr., Braun Antal, Dengl Lajos, Dengl Rezső, Dárr Kocsárd, Fényes Dezső, Glück

József Hartmann Samu, Korilly Géza, Kossuth Pál, Kurtucz Valér dr., Liebermann Lajos, Marosi Miklós, Mold József, Oláh Ödön, Pačovits Alajos, Radnai Simon, Radó Izsó, Reusz Mór, Riesz Mátyás, Steinhaus Emil dr., Szathmáry János, Vanicsek Ferenc, Walder Gyula, Walther Karoly, Wollák József, Végh István, Weiner Károly s Wolf Aladár.
Pártoló tagok: Erdős Ignác, Priegl István dr., Szantay Lajos, Sugar Jenő dr.

Agyonvert orsz. képviselő.

(Eremits Pált meggyilkolták.)

— Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 5.

Nagykikindán ma délben megdöbbentő gyilkosság történt. Fényes nappal, a város kellő közepében, az arra menő embereknek ugyszólván szemeláttára agyonverték Eremits Pált, Nagyikinda város országgyűlési képviselőjét. Agyonverték olyan formán, hogy agyveleje széjjel locsant s pár perc alatt holtan terült el az utca kövezetén.

A rettentő büntett — melyről az Aradi Közlöny ma délután rendkívüli kiadásban értesítette a közönséget — bosszu műve. Odavaló szerb gazdák követték el, ketten, a kik hosszadalmas birtok perbe keverődtek Eremits Pállal, mint ügyvéddel. A pert, melynek nem egy izgalmas részlete volt, a szerb gazdák végeredményében minden fórumon elvesztették s az e fölött való kétségbeesés érlelte meg agyukban azt a szerencsétlen eszmét, hogy Eremitset boszúból leütik. Ez ma meg is történt, még pedig oly végzetesen, hogy az orvul megtámadott képviselő életével fizette meg a nyert pert.

A gyilkosok önmaguk jelentkeztek a főkapitánynál s ott a legfagyasztóbb cinizmussal, minden megdöbbenés, vagy lelkiismereti furdalás nélkül adták elő a büntett lefolyását és előzményeit.

Nagykikindán a gyilkosság érthető igazgatottságot kelt. Eremits meglehetősen népszerűségnek örvendett, de ha ellenszenves lett volna, még akkor is felhívta volna maga iránt az általános részvétet a mai borzalmas tragédiával.

A képviselőház délután fél 3-kor értesült a gyilkosságról. A képviselők még együtt ültek, mikor a szörnyű tett hírére hozó távirat a Házba érkezett. Eremits halála mély megdöbbenést keltett minden párton, főleg a szabadelvű pártban, a melynek Eremits tagja volt. A parlamenti palotára már a délután folyamán kitűzték a gyászlobogót.

A rettentő gyilkosságról a következő részletes tudósításunk számol be:

A gyilkos merénylet.

Eremits Pál orsz. képviselő ügyvédi grakszist is folytatott. A napokban érkezett le Nagyikindára, hogy ott egy némely sürgős perben személyesen eljárjon.

Ma délelőtt a járásbírósnál véggezte ügyes-bajos dolgait. Kevéssel déli 12 óra előtt onnét le és hazafelé indult.

Közvetlenül a bíróság épülete előtt szembe jött vele két szerb gazda: a Sibrul-testvérek, Mladen és György, akiket

Eremits jól ismert, mert atyjukkal rég idő óta perben állt, sőt az ifju gazdával több ízben személyesen is érintkezett. Az előtt mindkettő jómódu ember volt, legutóbb azonban egy perben összes vagyonukat elvesztették s e miatt Eremitset okozták és átkozták.

Sibrulék gyanútlanul közeledtek Eremits felé. Mikor közvetlen közelébe értek, revolvert rántottak elő s abból több lövést intéztek a képviselőre. A golyók találtak. Eremits menekülni igyekezett, de nem birt. Több helyen vérezve be akart botorkálni egy üzletbe, azonban a feldühödt két szerb lerántotta a lépcsőkről s vasbotokkal addig ütötte, míg meg nem halt.

Mindez alig pár pillanat alatt történt. Eremits holtan feküdt a földön, mellette kiömlött vére és agyveleje, a mely teljesen szétzuzott koponyájából a földre locsant . . .

Egyik verzió szerint Eremits bottal védekezett a támadás ellen s mikor leütötték, csak akkor lötték fejbe a Sibrul testvérek. Allítólag Eremits már meg volt halva, mikor a vérszomjas merénylők vasbottal estek neki és széjjelzúzták a koponyáját.

A gyilkosság oly hirtelen ment végbe, hogy a színhelyen összeverődött tömeg a haldoklónak már semmi segílyt nem nyújthatott. A holttestet nyomban lakására vitték az elhunyt feleségét kiméletesen értesítették a borzalmas esetről. Eremitsné a rémhírre ajultan esett össze.

A Sibrul testvérek egyenesen a rendőrségre mentek, a hol Wachtel Leó főkapitánynak minden megindultság nélkül elmondották a gyilkosságot. A főkapitány nyomban letartóztatatta őket s megkezdte a gyilkosok kihallgatását, a mi egész délután folyt.

A meggyilkolt képviselőről.

A megdöbbentő véget ért Eremits Pál Moholon, Bácsme gyében született, 1844-ben. Jogi tanulmányainak befejezte után ügyvédi gyakorlatot kezdett Nagyikindán s e mellett buzgó közgazdasági tevékenységet is fejtett ki. Éveken át igazgatója volt a Nagyikindai Takarékpénztárnak s ámbár e minőségében rendkívül sok kellemetlenség érte, az intézet felvirágoztatására még is sokat tett.

A görög keleti szerb egyház ügyeiben szintén tevékeny részt vett. Világi tagja volt a bácsi szerb püspökség közigazgatási bizottságának és sok fontos egyházi ügyben vitt előkelő szerepet.

Az 1901. évi általános választások alkalmával Nagyikinda városa szabadelvű programmal országgyűlési képviselővé választotta, a mi népszerűsége mellett eléggé bizonyít. Kerületében sokszor tartózkodott, annál is inkább, mert jövedelmező ügyvédi gyakorlatát képviselősege dacára sem hagyta abba.

Egy budapesti szerb politikus, a ki Eremitset jól ismerte, a következőképp nyilatkozott ma róla:

Igaz, hogy Eremits nagy népszerűsége tett szert, ezt azonban nem annyira a jellemének köszönhette, mint annak, hogy kitűnő modora volt, az emberekkel behizelgően tudott bánni, kedvükben járt s megszerettette magát velük mindakkor, a mikor — nem valami haszonról volt szó. Hatvan esztendőskora dacára szerette a mulató társaságokat s csaknem összes idejét ezek közt töltötte, hogy újabb barátokat szerezzen és növelje népszerűségét. Dáridók alkalmával szívesen fizetett, olykor bőkezű volt. Kizárólag a modorának köszön-

hette kétes értékű népszerűségét és képviselői mandátumát is.

Az igazi Eremits azonban másképp festett. Rendkívül haszonlesőnek ismerték, a ki nem vetette meg a törvény által erősen tiltott nagysága kamatokat sem. Többek közt még a hetvenes évekből őriz valaki tőle egy kötelezvényt, a melyre 20 frtot adott Eremits kölcsön — *hatvan percentre*. Sok szegény családot tönkre tett s a kikkel pénzbeli dolga volt, azok bizony rövid idő alatt meggyűlölték.

Dacára, hogy ezeket a nem egészen korrekt dolgokat tudták róla, mégis sok barátot bírt szerezni a modora által. Ellensége azonban sokkal több volt, mint barátja. Főleg a paraszt nép gyűlölte, a melyet megsarcolt. Hogy ez a gyűlölet meddig tudott elmenni, azt a mai borzalmas eset eléggé igazolja.

A képviselőházba délután fél 8 órakor érkezett meg a hír, hogy Eremits Pált meggyilkolták. Általános, nagy megdöbbenést keltett, nem is akartak a táviratnak hinni. Nyomban telefonáltak Nagykikindára, a honnét a szörnyű hirt megerősítették.

A halálhozó per.

Nagykikindán a gyilkosság előzményeiről többféle verzió kering.

Még a nyolcvanas évek elején történt, hogy a Sibrul testvérek édesatyját, egy jó módu idős gazdaembert, a hitelezői tulontul szorongatták. Az öreg szabadulni akart a zaklatások elől. Hogy ez megtörténhessék, Eremits Pállal, ki már akkor a Nagykikindai Takarékpénztár igazgatója volt, egy *szinleges átruházási szerződést* készítettett, melynek értelmében az öreg Sibrul 80,000 frtot kitevő vagyonát átruházta Eremits Pálra. A szerződést elkészítették s annak rendje és módja szerint alá is írták.

Eremits évek hosszú sorát át fizette az ingatlan terhelő tartozásokat, mintegy 80,000 forintot. Ekkor az öreg szerb visszaakarta magának szerezni a régi vagyont. Eremits természetesen csak a már teljesített fizetések visszatérítése ellenében volt hajlandó átadni a járandóságokat.

Szép szerével nem tudtak megegyezni s így áldatlan per indult meg közöttük. Sibrul feljelentette Eremitset *csalás és közokirat-hamisítás* miatt a szegedi kir. törvényszéknél. Változó szerencsével folyt éveken át a pör. A törvényszék felmentette Eremitset a vád alóla a szegedi tábla azonban megváltoztatta az ítéletet s *két évi fegyházzal sújtotta* Eremitset, ki az ügyet a kuria elé vitte. A kuria a táblai ítélet megváltoztatásával a törvényszék ítéletét hagyta helyben s a vádlottat a csalás és okirathamisítás vádjára alól *felmentette*.

A fenyítő pörök befejeztével polgári perre került a dolog, de a felperes Sibrulnak a polgári bíróság előtt sem volt szerencséje. A szegedi tábla elutasította a keresetet. A tábla megítélte ugyan azt Sibrulnak, de a kuria végérvényesen elűtötte a felperest a vagyontól.

Ez a pereskedés Eremitsnek sok keserű órát szerzett, de még többet az öreg Sibrulnak, a ki megrontóját látta Eremitsben s iránta való végtelen nagy gyűlöletét családjába is átvitte.

Eremits később megsajnálta az öreget s hajlandónak mutatkozott valamiképp biztosítani a megélhetését. Még a tárgyalás után abban állapodtak meg ott a helyszínen, hogy kegydíjat fizet neki, miből aztán az agg szerb úgy a hogy meg is élt. Eremits azt is megígérte, hogy Sibrul két fiának, Mladennek és Györgynek ad néhány hold földet és egy házat. Úgy látszik, a mult hetekben ezen ígéret teljesítését követelték a fiuk, mert akkor újra hosszabb tárgyalás volt közöttük és Eremits közt.

Hogy minő eredménnyel fejezték be a tárgyalásokat és mi történt közöttük, azt csak a nyomozás fogja kideríteni. Valószínű, hogy Eremits vonakodott beváltani ígéretét, az is lehetséges, hogy a Sibrul testvérek újabb követelésekkel álltak elő, aminek teljesítését Eremits megtagadta. Ma aztán a két gazda brutális módon bosszulta meg magát: Eremitsét az utcán agyonverték.

A gyilkosok közül csak az egyik, az idősebbik lakik Nagykikindán. Házsártos, dologkerülő embernek ismerik városzerte. A fiatalabb jóra való, csendes véru ember. Ez Kikinda mellett egy tanyán lakott.

Eremits Aradon.

A meggyilkolt képviselőt az aradi szerb körökben jól ismerték. Többször megfordult Aradon, főleg abban az időben, mikor az itteni szerbek közt villongások törték ki s a mikor Eremits volt a közbenjáró a civódó atyafiak és a szerb egyháznagyok közt. Eremitsnek megnyerő, barátságos modora volt s e miatt az aradi szerbek szívesen időztek mindenkor a társaságában.

Jóval előbb, a nyolcvanas évek végén, egy kellemetlen ügy hozta Aradra Eremitsét. Akkor még Aradon működött a sajtóbírószág s három nagy megyének, egész Délmagyarországnak itt mosták a szennyes ügyeit. Eremits Pál is a vádlottak padjára került holmi rágalmazási perben, a mely még bankdirektorsága idejéből származott.

Eremitsét *Eötvös Károly*, a híres kriminálista védte, a kinek ugyancsak kapaszkodni kellett az érvekbe, hogy megpuhítsa egy kissé az esküdtek szívét védenice iránt, mert annak bizony rosszul állott a szénája s egyáltalán nem rokonszenvesen került ki a sajtóperből.

TANÜGY.

(—) **Tanítói kinevezés.** A vallás- és közoktatási ügyi m. kir. miniszter *Leisch Ferenc* okleveles tanítót a mezőkovácsházai állami elemi népiskolához rendes tanítónak kinevezte.

Arad az ex-lexben.

(Kétszáz ezer koronával kevesebb adó.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 5.

Az elmúlt évben befolyt adókról a kimutatás elkészülvén, önként kínálkozik az összehasonlításra az előbbi év hasonló adataival. Különösen az *állami adóban*, a melynek behajtása szünetelt, s csak az önkéntes adózás révén volt bevétele a közpénztáraknak.

Arad városában az ex-lex eléggé érezte a hatását az adófizetésnél. Az 1903. évben *205 797 koronával kevesebb adó folyt be*, mint 1902-ben. A mult évben 1,536,678 korona volt a városi pénztár bevétele, míg a tavalyit megelőző évben 1,742,475 korona.

A különbséget a legnagyobb természetesen az *állami adóban*. 1902-ben 948,680 korona, 1903-ban 790,960 korona volt; tavaly tehát *157,000,720 koronával kevesebb* állami adó folyt be. Az összes kevesebbetnek az állami adó adókülönbözete háromnegyed részét képezi. *Csökkent* a bevétele a hadmentességi díjnak 6584 koronával, az illetékeknek 42,410 koronával, a betegápolási díjnak: 5407 koronával, az utadónak 1529 koronával, s az idegen közadónak 5696 koronával.

Ezzel szemben a *városi jövedelmek*, a melyek behajtását az ex-lex nem akadályozta, s így fokozatabb erővel szedhették be, az előző évhez képest *szaporodtak* az ex-lex évben. 1902-ben 451,607 korona, 1903-ban 478,527 korona városi adó folyt be, tehát a mult évben *26,720 koronával több* mint 1902-ben. Az átiratási díjak bevétele a mult évben 2671 koronával, a csatornázási költségek 2620 koronával szaporodtak.

Az ex-lex hatása tehát az állami adónál érezhető legjobban, annyival is inkább, mivel a kétszáz ezer korona kevesebbetnek, a mely az egyenes adó, hadmentességi díj és az illetékek csökkenéséből alakul, tekintélyes része előreláthatóan *behajthatatlan* lesz.

Honvédhuszárok lázadása.

(A debreceni eset a képviselőházban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 5.

A harmadéves katonák visszatartása nemcsak Boszniában keltett aggodalmat okozó zavargást, hanem Magyarországon is. A *debreceni* 2. számú honvédhuszárezred legényei közül szintén fellázadtak többen a miatt, hogy ujjeven tul is bennfoglák őket szolgálatra s most egy sereg magyar fiu van behörtönözve.

Az eset tegnap történt a honvédhuszárkaszárnyában. A napiparancs felolvasásakor egyszerre csak vagy husz legény előlépett a sorból.

— Mit akarnak? — kérdezte tőlük a sor előtt álló tiszt.

— Jelentjük alássan, — mondták a huszárok, — nem szolgálunk tovább. Az időnk letelt, kérjük, hogy tessék bennünket hazabocsátani.

Látszott, hogy a legények összebeszéltek és előre megállapított terv szerint jártak el. A tiszt szigorúan felszólította őket, hogy azonnal lépjenek vissza a sorba. De ennek a parancsnak csak egy-részük engedelmesskedett. Többen közülök a leghatározottabban kijelentették, hogy *megtagadják az engedelmességet*, mert a három évük lejárt és törvénytelen do og, hogy még mindig szolgálattételre kényszerítik őket.

— Akármilyen történet is velünk, — szóltak, — mi nem szolgálunk tovább!

És le akarták dobni magukról az egyenruhát. De a tiszt elfogatta őket és nyolc legényt *azonnal börtönbe kísérték*.

A honvédtisztek körében az eset kinos feltűnést kelt. A legények eddig mintaszerűen viselték magukat és mint megállapították, a most börtönbe vetett nyolc legény közül eddig egyetlenegy se volt még megbüntetve szolgálattételnek egész ideje alatt. Hogy a harmadéves legények közt nagy az elkeseredettség, a tiszt jól tudták. De hogy nyílt lázadásban törjenek ki, azt mégse hitték, mert a tisztok, akik különben nagyon jól bánnak emberekkel, emberséges módon magyaráztak meg nekik, mily okok teszik szükségessé, hogy további szolgálattételre fogják őket.

A honvédelmi miniszternek jelentést küldtek az esetről, a képviselőház mai ülésén pedig *Bakonyi Sámuel*, Debrecen város egyik képviselője tette szóvá interpelláció alakjában a huszárok dolgát.

Nyiry Sándor honvédelmi miniszter azonnal felelt. Kijelentette, hogy mivel a debreceni esetről eddig csak távirati jelentések állanak rendelkezésre, ezek pedig nem kimerítőek, csak előzetes választ adhat. Tény, hogy több debreceni katona ellen a lázadás vádját emelték s ezeket a katonákat becsukták. A vizsgálat még folyamatban van, de az ítélet meghozata-

la küszöbön áll. Nem a katonák az igazi bűnösök, hanem azok, a kik őket tüntetésre, elenszegülésre csábítják, a mi lelketlenség és szívtelenség, mert a katonák miatta súlyos büntetést kapnak míg az igazi bűnösök megmenekülnek. Bakonyinak azt a vádját, hogy a hadügyi vezetőség botor és igazságtalan, kereken visszautasítja.

— Ozet kellene hadbírák elé állítani! — kiált át Kubinyi Géza az obstruálokhoz.

Végül kijelentette a honvédelmi miniszter, hogy reméli, miszerint a hadbíróság igazságos, de a körülményeket tekintve enyhe büntetése lesz az esetnek.

A Ház a miniszter válaszát tudomásul vette — Bakonyin kívül, a ki még az előzetes választ sem volt hajlandó tudomásul venni.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az „Asztalos Sándor társaság” január hó 6-án szerdán este 8 órakor választmányi ülést és ezután a rendes heti értekezletét tartja, melyre a társaság tagjait, tekintve a napi-renden levő fontos ügyeket, teljes számban leendő megjelenésre tisztelettel felkéri az elnökség.

(*) Az aradi bur asztaltársaság január hó 6-án délután 8 órakor választmányi ülést tart, melyre a tagok-e helyen is meghívotnak.

A fiam föllázadt.

(Elkesergi egy apa.)

Arad, január 5.

A harmadéves katonák lázadásáról nap-nap után hasábotok irnak az ujságok. Emondják apró részletességgel, hogy miként vonult ki az őrség a bileki erődől, miként hajigálták el fegyvereiket a három éves katonák, hogyan vonultak be egy kormába, hogyan verték be annak ablakait, mikor lecsendesítésükre megérkezett egy egy századbeli tiszt, akit aztán végül még ki is hajítottak az utcára.

Van nekem egy kis fiam, aki most töltötte be a harmadik évet. Él, hal a katonakért. A hordar, a finác, a levélhordo, szóval minden ember, aki simléderes sapkát hord, katoná nek. Huszá-osáköval alszik el, és huszárlóval ébred fel. A militarizmus szelleme soha még elő lényben úgy testet nem öltött, mint az én kis fiamban. Nála az ember a katonánál kezdődik, s a katonánál végződik.

Hogy ilyen körülmények között ő maga is katonának tartja magát, az csak természetes.

Tegnap az anyósomnak elolvastam hangosan a bileki zavargás részleteit. A kis fiam feszült figyelemmel haligatta, és meglátszott rajta, hogy egész valóját betöltötte a három éves katonák lázadása.

Este aztán szépen elaludt a huszárcsáköval, s reggel fölébredt megint a képzeletbeli huszárpapával.

Ma délben, hogy haza jövök, óriási felfordulást találok a lakásban. A székek totágast álltak a földön; asztalokrol, ágyakrol nyomtalanul eltűnt minden terítő; virágvázak, csészek, edények darabokra zúzva heverték a padozaton; az ablakokrol hiányoztak a függönyök, a falakrol a képek, s a függő lámpákon pozdorjává volt törve a legutolsó Auer-harisnya is.

Elképedve állottam meg az ajtóban.

— Mi történt itt?

Választ nem kaptam, de válasz helyett megjelent a szoba közepén a fiam, kezében az én ólmos végű botommal, s diadalmas arccal elkialtotta magát:

— Apa, föllázadtam!

Még nem tértem magamhoz, hogy jól elnaspál-goljam, mikor folytatta:

— Három éves is vagyok, katoná is vagyok, hát föl kellett lázadnom.

A sétatálcámat a laldegabb végére fordítottam, s a torlaszokon keresztül elképzelekedő indulatok között, a gyerek közelébe igyekeztem jutni. Amint ezt a szándékomat a harmadéves lázadó észrevelte, hir-

telen odafordul az ablak felé, s hiven bileki mintára, egyszerre bevett három ablaküveget ólmos végű botommal.

Azóta lakásom egyik sarkát trebinyei garnizon-arrestté alakítottam át a fiam részére.

Az elpusztított butorekrol szóló számlát pedig felküldtem Budapestre Bartha Miklósnak.

A főhadnagy szerelme.

(Rágalmazás pör a bíróság előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 5.

A lány fiatal is volt, szép is volt, hevesen pezsgő vére ütötte-kergette a szerelem édenébe, a hol virágra lesett az ifju. Ot is a vágya vitte el oda, mely a szenvedély tüzeinek lángolásával csábította a virágszagattásra. Csinos gyerek volt s főként gazdag, birtokosa mindazan anyagi javaknak, a mikkel még a szerelem előjogát is meg lehet szerezni.

Osszetalálkoztak Szegeden. Az ifju megszerelte a leányzó s a gyöngéd vonzódás vonzalomra hangolta a leány szívét. A szerelem hajnalán nem volt más vágyuk, mint hogy boldogítsák egymást. Osszefortak szívből, lélekben, nem vontak meg egymástól semmit. Ábrándokat szöttek, álmokat kergettek s epedve gondoltak az időre, a mikor majd Hymen összefűzi őket rózsalánccal s a törvény előtt is egymáséi lehetnek. Különösen a leány várta ezt az időt szívszorongva s a kételkedés árnya nem egyszer homályt vetett a lelkében fölcillanó reménység sugarakra. Neki bizonyára volt oka a kételkedésre; mindenét cserébe adta szerelméért, a melyet szeretett volna örökre magáénak tudni.

Éppen kitavaszkodott, a természet ujjá ébredt, mikor a leányt egy napon azzal a tudattal akarta megbarátkoztatni az ifju, hogy meg kell válniok egymástól. Beszéli, hogy valami természetes prózaiasság okozta az elhidegülést. A szerelmesek érintkezése olyan forduló pont-hoz ért, amely mindig kellemetlen, az adott esetben pedig kétszeresen is alkalmatlan volt. Szóval válniok kellett. Az ifju akarta ezt így.

A leány nem tudta lelkébe temetni bánatát. Ravoivert vásárolt, s egy boros tavaszi estén rálesett szerelmésére. Agyon akarta lönni, a golyó el is puffant, de nem talált. Ellenben a lövés zajára összefutottak az emberek, ártalmatlanná tették az elkeseredett leányt s az élőhalottak hajlékába internálták. Konstatálták, hogy esztét vette a szerelmé bánat s tartós lelki pihenőre van szüksége, hogy magához térjen. A diagnózisért alig mert volna valaki szavatolni, de ez a legalkalmasabb gyógyszer a szerelem erőszakos kitörésére.

A merénylő urileány nem sokáig unatkozott a magányban. Elhagyta az élőhalottak bírodalmát anélkül, hogy a kapufélfának is bucsut intett volna. Viisszament a szülői házba, azután elutazott Szegedről, előbb azonban a lelkében, felgyülemlett keserűséget kiöntötte egy rózsaszínű levélkében, amelyet elküldött a szegedi 46-ik gyalogezred parancsnokságához. A szerelmesét panaszojja föl benne, aki egy ezred tartalékában főhadnagyi rangot visel.

A levél tartalmához nem férközhetik a nyilvánosság. Mindössze annyi köztudomásu, hogy a levél vétele után a parancsnokság utasította az ifjut, hogy a leány ellen tegyen följelentést. A tartalékos főhadnagy rágalmazás vétsége miatt fogta pörbe egykori szerelmését s a pikáns háttérű ügyben a napokban kellett volna megtartani a tárgyalást a szegedi királyi járásbíróság előtt. Az érdekes pert azonban nem lehetett le-tárgyalni, mert az idézőt nem tudták kézbesíteni a panaszlottnak, a kit szerszencsétlen szerelmi regénye messze elüldözött a szülői háztól.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Délután: Sula mith, opera. Este: Aranyhid, vigjáték. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Katinka, opera. Tüzoltók, vigjáték. (Páros bérlet.)
Péntek: Katinka, opera. Tüzoltók, vigjáték. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Aranyhid, vigjáték. (Páros bérlet.)

* Műsorváltás. Az a nagy és osztatlan tetszés, amellyel az „Aranyhiát” fogadta a közönség, arra készítette Zilahy Gyula igazgatót, hogy a harmadik estén is műsorra tűzze a szellemes francia vigjátékot s így szerdán a *Fenn az ernyő nincsen kas* elmarad.

* A Tüzoltók. Hóry Béla irótársunk *Tüzoltók* című egyfelvonásos vigjátéka csütörtökön kerül színre. A szerző, aki kolozsvári árvaszéki elnök és az ottani „Ellenzék” című lap főmunkatársa, már holnap Aradra érkezik és résztvesz a vigjáték főpróbáján, melyet személyesen vezet. A Tüzoltók nagyon kedves, ötletes kis apróság, mely eleven cselekményével, üde, tiszta irodalmi hangjával bizonyára megérdemelt sikert fog aratni. Ugyancsak csütörtökön közvetlenül a Tüzoltók után Orbán Arpád magyar operáját, a *Katinkát* adják.

* Tömeges színészházasság. A színpadok világában a sok komédia között megszületett egy csomó igaz érzelem és így farsang táján, Karnevál presztízse miatt komoly házasságot köt néhány komédiás. Akiknek sikerük volt a kulisszák alján, akik festett arccal százszor tudtak szeretni, azok most az egyszer — igazán szeretnek. Varsányi Irént, a Vígyszínház tagját Szécsi Illés, Szécsi Ferencnek, a színnáz volt direktorának a testvéröccsére vezeti oltárhoz. Szeyer Ilonkának, a gyors karriért csinált operai primadonnának Jellinek Aurél köti be a fejét. Kertész Elát, a bájcs kellégát Góth Sándor viszi oltárhoz, Nográdi Jolánt, aki ünnepeit szépe volt a Vígyszínháznak, Vas budapesti ügyvéd veszi el feleségül. Többről is süttognak a kulisszák mögött; nap elő kerül: *Harazthi* Hermin, *Gazsi* Mariska, *Szamosi* Eliza is, de ez még csak — „pletyka”.

* A betiltott Karácsonyi álom. Csongrádról jelentik, hogy az ottani főszolgabíró betiltotta a január elsejére tervezett *Karácsonyi álom*-nak Gárdonyi Géza kedves művének előadását, mert „sérti a vallásos érzületet”. Különös, hogy a darabot a csongrádi kaszinóban nagy tetszés mellett adták elő a műkedvelők karácsonyi második napján. Hogy mi indította a főszolgabíró-t a betiltásra, az egyelőre hivatalos titok.

* A szerző joga. A legfelső bíróság egy konkrét esetben kimondotta, hogy a színművek nyilvános előadásának kizárólagos joga a szerzőt illetvén megennélfogva megálapítandó a szerzői jog bitorlása az ellen, aki nem a szerzőtől, hanem csak a fordítótól szerezte meg a színmű előadási jogát.

Az aradi román templom renoválása.

(Az egyházközség gyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 5.

Az aradi görög keleti románoknak régi óhajta, hogy a Thököly-téri püspöki székes-egyháznak új külsőt adjanak. A templomot 1861-ben építették, s azóta egyáltalán nem lett külsőleg gondozva, a mi pedig erősen ráfér.

Az aradi román egyházközség a napokban, Beles Vazul esperes elnöklésével ülést tartott, a melyen a többek között szóba került a templom renoválásának az ügye.

Oncu Miklós dr. indítványára rövid vita után kimondták, hogy a templomot 40.000 korona költséggel renováltatják s ezen költségek beszerzésére gyűjtést indítanak az egész aradi román egyházmegyében.

Az adakozást, a mint értesülünk, maga Papp I. János püspök kezdi meg. Az egyházmegye a püspöknek az ideig, a míg az egy-

házmegye vezetésével járó teendőket mint helyettes, ideiglenes minőségben vezette, *őlezer korona* tiszteletdíjat szavazott meg. A püspök e tiszteletdíjat a *templom renoválásának alapjára* adományozta.

Ezt a nagylelkű adományt valószínűleg többen fogják követni s az egyházközség vezetői biznak abban, hogy a renoválást még ez évben megkezdhetik és be is fejezhetik. A gyűlést valószínűleg a küszöbön álló román karácsonyi ünnep k alatt kezdik meg.

Az a terv, hogy a templomot külsőleg, a két toronnyal egyetemben új kőntöbe öltöztetik s a templom udvarát *parkiroztatják*, a mi jelentékenyen emeli annak díszét. A renoválással egyben készítik el a román templom *toronyóráját*, a melyre *Dobró Demeter* telt még régebben alapítványt az egyházközségnél.

A Szacelláry-Dungyerszky ügy.

(Ujabb részletek a kártya-afférről.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 6.

A bácskai nábob fiának *Szacelláry György* országgyűlési képviselővel szemben felmerült ügyében folytonosan újabb részletek kerülnek nyilvánosság elé. Egyik budapesti esti lap mai számában szenzációs cikket közöl az ügy lefolyásáról, amelynek részletei a következők:

Az egyik fél, tudniillik a *Dungyerszky* család részéről úgy adják elő az eseményeket, hogy a nevezetes kártyaaffér hőse, *Dungyerszky Jócó* már pár esztendeje, mintegy öt éve súlyos idegbeteg. Idegbajával az összes európai szanatóriumokat végigjárta s a múlt év vége felé is a konstanci hideggyógyvizintézetből került haza. Egyik este itt állapotban elment a Fővárosi Orfeumba, ahol *Szacelláryval* találkozott. Ott újból nagyobb mennyiségű szeszest italt fogyasztott, úgy, hogy ittassága az öntudatlanságig fokozódott.

Szacelláry ekkor bérkocsiba ültette és körülbelül hajnali három óra tájban elvitte a Kálvin-téren levő *Báthory-kávéházba*, ahol egy külön szobában leültek játszani. Előbb ferblit, majd makaót játszottak és *Dungyerszky* rövid idő, alig pár óra alatt, *182 ezer koronát vesztett*.

Mikor a kártyázást abbahagyták, *Dungyerszky* annyira öntudatlan kívül volt, hogy nem is tudott haza menni, hanem *Szacelláry* kísértette haza egy *Halász Béla* nevű bizalmasával, aki egyedüli tanúja volt az esetnek. — *Dungyerszky* harminchat óra hosszat maradt az ágyban. Akkor azán *Szacelláry* felkerestette *Halász Béla*val és ismét megkezdtek a kártyázást, még pedig nem a kaszinóban, ahol bizonyára közérdeklődés tárgya lett volna az óriási tételekbe menő játék, hanem a *Halász lakásán*. — Ott, épen úgy, mint a kávéházban, *Szacellárynak* kedvezett a szerencse, és *Dungyerszky* ismét százhuszezer koronát vesztett, amivel együtt most már *302 ezer koronára* rugott az adóssága. A játék izgalmi azonban annyira megviselték az amúgy is beteg embert, hogy régi baja ujult erővel tört ki rajta, és súlyos betegen vitték *Purckersdorfb*a, a szanatóriumba.

Miután *Szacelláry* hosszabb ideig nem kapta meg a pénzt, levélben tudtára adta *Dungyerszkynek*, hogy az esetről atyját és a 12. számú uhlánusezredet — ahol *Dungyerszky* tartalékos hadnagy — értesíti, ha a tartozás hamarosan ki nem egyenlítették. Miután azonban *Dungyerszky* csak pár évvel ezelőtt lett nagykorú, s így saját vagyona nincsen, a fenyegetés dacára sem tudott a kérésnek eleget tenni. Ekkor az ifjabb *Dungyerszky* azt az ajánlatot

tette *Szacellárynak*, hogy a maga zsebéből kifizet bizonyos összeget, ha azután *Szacelláry* az ügy további fészeretéséről lemond. Ez az ajánlat azonban visszautasítással találkozott.

Mult szombaton *Purckersdorfb*an kihallgatták *Dungyerszky Jócót* és ezek után az ifjabb *Dungyerszky Szacelláryval* választott bíróságban állapodtak meg, amelyre rábízták az ügy feletti döntést. A választott bíróság tagjai *Dungyerszkyék* részéről *Gromon Dezső* és *Hadik Sándor* gróf, *Szacelláry* részéről *Kristóffy József* és *Majthényi Béla* voltak, kik elnökül — mint irtuk — *Üchritz Zsigmond* bárót választották meg. A bíróság össze is ült, de *Kristóffy* indítványára a tárgyalást másnapra halasztotta.

Vasárnap a *Dungyerszky* megbízottai orvosi bizonyítvánnyal igazolták, hogy felük beszámíthatatlan idegbeteg, mire *Szacelláry* kiküldöttel letették megbízásukat. *Dungyerszkyék* erre felszólították *Szacelláryt*, hogy nevezzen meg új megbízottakat, de ő kijelentette, hogy miután ő ugysem érdemleges tárgyalással bízta meg azokat, tehát új megbízottakat nem nevez meg.

A 12-ik uhlánus ezred ezredese, *Matics Henrik* is nyilatkozott ez ügyben, kijelentvén, hogy a fenforgó adósság nem tekinthető becsületes tartozásnak.

Másrésről is úgy adják elő az ügyet, hogy *Dungyerszky* az orvosi bizonyítvány szerint alkoholista és zavartelméjű. *Szacelláry* állítólag ma levelet írt *Dungyerszky Gedeonnak*, amelyben lemond a „nábob fiának tartozásáról”, és az ügyet a becsület ítélőszékére bizza.

Szacelláry György ma este mindezen híreszteléseket dementálta, kijelentvén, hogy azok légből kapott koholmányok.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 9. A Vörös Kereszt és Fehér Kereszt-egyesületek nagy ünnepe (Központi Szálló). — Hivatalszolgák bálja (Kass vendéglő). — A lippai izraelita jótékony nőegylet táncvigalma. — A mikalakai vöröskereszt-egylet műkedvelői előadással egybekötött táncmulatsága. — A Meteor kerékpárklub hangversenyyel egybekötött táncvigalma (Vass szálló).

Január 16. Az atletikai klub bálja (Fehér Kereszt). — Az arad-gáji önkéntes tűzoltókar táncestélye (Gáji iskola).

Január 17. A pankotai jótékony nőegylet táncvigalma (Fehér Kereszt). — A magyarországi szabómunkások és munkások egyesülete aradi csoportjának táncvigalma (Központi Szálló).

Február 1. Tanítók bálja (Polgári fiúiskola).

Február 13. A szegény tanulókat segélyező egyesület bálja (Fehér Kereszt).

Az atléta-bál hangversenye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 5.

Az *Aradi Atlétikai Club* vigalmi bizottsága par nappal ezelőtt küldte szét a január tizenhatodikán tartandó atléta-bál díszes meghívóit.

A bál, amint azt a meghívó jelzi is, *hangversenyyel* lesz egybekötve. A hangverseny programját a mult héten összeállította a vigalmi bizottság, és már fel is kérte a szereplőket, akik e kérésre valamennyien igenlő feleletet adtak. Így hát a végleges műsor teljesen elkészült, és az előjelekből, valamint a szereplők névsorából ítélve, az atléta-bálon a kedélyes multság mellett kellemes szórakozást is fog találni a közönség.

A műsor a következő:

1. Wagner: Feuerzauber. Zongorán előadja *Vincze Margit* kisasszony.

2. Monológ, írta Sváb Tivadar, előadja *Török Vilma* kisasszony.

3. Rosini: Ária a Sevillai borbély-ból. Énekli dr. *Radány Dezsőné* urnó.

4. Magánjelenet. Előadja *Marházy Miklós* ur, az aradi Nemzeti színház tagja.

5. Magyar nóták, előadja az aradi uri banda: ifj. *Beniczky Kálmán*, *Joanovits Sándor*, *Kalmár Lajos*, *Kövesdy Alajos*, *Persa Péter*, *Schauer János*, *Szakolczay Lajos*, *Székely Károly*, *Uray József* és *Vannay János* dr. urak.

Ennek a névsornak valamennyi szereplője már több ízben tanujelét adta az aradi közönség előtt kiváló művészi érzékének és képzettségének, és így az összeállított műsor valóban élvezetes estét ígér a bálon résztvevőknek.

A bál vigalmi bizottságának értésére jutott, hogy többen, akik meghívóra számot tartanak, még nem kaptak meghívót; ezután kéri tehát az illetőket, hogy sziveskedjenek a klub helyiségében (Andrássy tér 9. sz. a.) meghívóikat kikérni.

(=) Az első Lloyd-este. A mult esztendő sikere az idei szezon programjába szölitették a Lloyd estét. Régióta pihentetett szokást ujitottak föl tavaly, de a mint est rangulata mutatja, egyhamar aligha fog pihenni ez a szokás, és a farsangi kalendáriumokból ép úgy, nem marad el, mint *Vizkereszt* a *Gergely* féle naptárból. A mai mu'atság, a melylyel az idei Lloyd estét megkezdtek, minden várakozást kielégítő volt siker, jókedv, hangulat dolgában, és újra szaporította ez irányu érdemeit az est rendezőjének, *Bing Hugónak*. A tánc, a melyhez *Gyurkovits András* bandája muzsikált, kora reggelig tartott. Az estélyen a következő hölgyek voltak jelen:

Asszonyok: *Assael Józsefné*, *Bing Béláné*, *Deutsch Arturné*, *Doman Sándorné*, *Fleischer Samuné*, *Hajos Árpádné*, *Kende Arturné*, *Malrovič Emilné*, *Neumann Hermanné*, *Pálmái Eminé*, *Szöllösi Istvánné*, özv. *Spitzer Rezsőné*, *Tenner Józsefné*, dr. *Tolnai Jánosné*, *Vajda Lajosné*, *Weil Alajosné*.

Leányok: *Fleischer Ilona*, *Löffler Irma*, *Neumann Böske*, *Róth Böske*, *Spitzer Malvin*, *Schönfeld Helén*, *Tauszig Lili*, *Vajda Olga* és *Ilici*.

Az Országos Vásár.

(Hölgyek értekezlete. — A vásár plakátjai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 5.

Néhány napja van már csak az előkészületekre az *Országos Vásár* rendezőinek; de ezeket aztán alaposan kihasználják, hogy a farsang legfényesebb multságának a sikerben ne legyen semmi hiya se.

Ma délelőtt gróf *Breda Viktorné* lakásán értekezlet volt, a melyen részt vettek *Urbán Iván* főispánné, és a sátrak védőasszonyai: *Laczay Endréné*, *Tisch Mórné*, *Abaffy Emilné*, *Marossy Miklósné*, *Herzel Bernátné*, *Löcs Rezsőné*, *Szalay Antalné*, báró *Bánhidya Antalné*, továbbá *Löcs Rezső*, a férfi rendező bizottság elnöke és *Marossy Miklós*. Eznn a sátrak berendezéséről tanácskoztak. Hangoztatták, hogy mindennemű, a zsarolás színezetével bíró árusítást kerülni kell, s ennek biztosítására árjegyzékeket nyomtatnak, s azt a sátrak elé függesztik. A hölgyek péntek délelőtt *Löcs Rezsőné* lakásán veszik át az elárusítandó tárgyakat. A sátrakat szombat délelőtt maguk rendezik be; valószínűleg ugyanekkor a *nyílt szinpadnak* is főpróbája lesz.

Holnap jelennek meg az országos vásár nagy plakátjai, a mely szerint a vásár a következőkből fog állani:

Látványosságok: Az országos vásár megnyitása. A Monte Mikalaka (játék barlang). Magyar lakodalmas menet, nagy fölvonulás. A *Vásári Friss Újság* szerkesztősége és kiadóhivatala. Dr. *Kanári Mór* jóvendőlései.

Vásári sátrak. *Mulatók*. Déligyümölcs sátor. Buffet-pavillonok. Mézeskalács és pékbolt.

Pezsgő-sátor. Teaház. Szivartárszda. Játék- és nippé kiállítás. Vásári postahivatal. Cukrászpavillon. Légőhajó forgalom. Virágkereskedés. Kiskorúak bevásárlási háza.

Tánc. Kezdeté a vásár éjjeli záriata után. A cs. és kir. 33 ik gyalogezred zenekara és cigányzenekar mellett.

Közben a nyílt színpad, a melynek műsorát már közöltük. A mulatság plakátja még a következő tréfás *Vásári rendtartást* közli:

1. §. Az országos vásáron kinek-kinek jogában áll, nemzetiség-, kor és pártkülönbség nélkül, kétszer annyit vásárolni, mint a menyit kedve tartja.

2. §. Az elárúsítás szigorúan szabott árak, de feltétlenül készpénzfizetés mellett történik.

3. §. A polgárok és polgártársnők érzékenyebb anyagi károsodását esetleg eredményezhető u. n. zsarolás a vásár területén tilos és annak elkövetése 1—200 évig terjedhető elzárással büntetettik. Ez intézkedést a kiküldött bizottság lesz hivatalosan ellenőrizni.

4. §. Az országos vásári jelleg megóvása céljából semind toalet- és öltöztési rendszabályok érvényesítéssel nem bírnak.

5. §. Mindenki tartozik, a jótékony célokra való tekintettel, reggelig jókedvűnek lenni.

A büfé pavillonokban, a pezsgő-sátorban és a cukrászdában az aradi uri banda szíveségből játszik.

HIREK.

A hűség jutalma.

— Kitüntetett cselédek. —

Arad, január 5.

Az állandó cselédmizériák közepette, mikor minden oldalról csak panasz hallatszik a cselédeleányok ellen és mikor a cselédugyet rendező szabályzat már akut szükségletté vált, valósággal meglepő, ha az ember hű cselédekről hall, akik nem ellenséget látnak munkaadójukban, hanem igaz hűséggel és ragaszkodással szolgálják gazdáik érdekeit, immár több, mint egy évtizede.

Igaz, hogy ezek ritkán fordulnak elő, mint a fehér holló, de azért mégsem egészen céltalan az a cselédjutalmazó bizottság, amely az aradi szakszabályzatok sorában helyet foglal. A hűség megjutalmazása minden cselédszabályzatnál többet ér, mert a szabályzat paragrafusai rendszeresen az írott malaszt sorsára jutnak, az érdem nyilvános megjutalmazása pedig már magában rejti az anyagi előnyön kívül a dicséretet is.

A városi cselédjutalmazó bizottság ma délután négy órakor tartotta ülését *Sarlot* Domokos főkapitány elnöklété alatt. Az ülésen előterjesztették a megjutalmazandó cselédek névsorát, amelyből hosszas társalgás után 3 cseléd neve került ki győztesként. — Mind a három tíz évvel tovább állott és áll ma is egy család szolgálatában és gazdáik a lehető legnagyobb mértékben meg vannak velők elégedve.

Az első cseléd *Wohlmann* Anna, aki tizenkét éve, tizenegy hónapja és tizenegy napja áll egy család szolgálatában. Először öz. *Szathmáry* Miklósné házában látta el a házi teendőket, majd ennek fiához, *Szathmáry* Gézához ment. Ennek házában is hosszabb ideig szolgált. Innen azután *Szathmáry* né le nyához, *Hady* Antalnéhez került, ahol még ma is szolgál. A derék cselédet a bizottság méltónak ítélte a legnagyobb jutalomra, *kétszáz* koronára.

A második kitüntetett özvegy *Nagy* Gáborné, született *H. Kovács* Zsófia, aki egy és ugyanazon gazdánál *Franzili* Albertnél tíz évre és tizenegy hónapja szolgál. A harmadik megjutalmazott pedig *Kremner* Erzsébet, aki *Löffler* Jakab fakereskedő szolgálatában tíz esztendőt és három hónapot töltött. Mindkettőnek

száz-száz korona jutalomdíjat ítél oda a bizottság.

A pályázók ugyan valamennyien megérdemelték volna valami jutalmat, de a rendelkezésre álló pénzüsszeg csekélyisége miatt a bizottság ezeket csak dicsérettel tüntethette ki.

— **Vizkereszt és farsang** Vizkereszt napja az egyházi szertartástan szerint komoly, vallásos ihlettel teljes ünnep, melyen a napkeleti bölcsek imádó hódolattal járulnak egykoron egy isteni gyermek elé. A modern felelet azonban nem annyira a három királyokat látja a holnapi ünnepen, mint inkább egy sokkal vidámabb valakit, a ki nem átitatot keltő, hanem boldul vidám s a maga boldogságát átoltja az emberek vérebe is. A nem egészen normális uriember: *Karnevál*, a ragály pedig, melyet az emberek között terjeszt: a farsangi mámor, mely ime a holnapi nappal megkezdődik. *Vizkereszt* napján tartja prologusát *Karnevál*, ezuttal hosszú programot ad, mert a farsang *február 16-ig*, tehát csaknem *hat hétig* tart. Eanyi idő alatt pedig untig lehet mulatni. Hát jó mulatságot, hölgyeim, uraim!

— **A Weitzer hagyaték.** Ma délután négy órakor kellett volna Arad város jogügyi bizottságának a *Weitzer*-féle hagyatéki ügygyel foglalkoznia. A már egybehívott ülést azonban az utolsó órában elhalasztották, mert *Steinhardt* Mór dr. tb. főügyész, aki a város képviselőiben az egész hagyatéki ügyet vezeti, közbejött fontos ügyek miatt elutazott. Így az ülés valószínűleg csak e hó 7-ikén vagy 8-ikán fog megtörténni és csak akkor fog a jogügyi bizottság a legújabbban felmerült komplikációk felett társalgozni.

— **A sorozás Aradon.** A honvédelmi miniszter legutóbbi rendelete alapján, a melyet tegnapi számunkban közöltünk, a város katonaugyosztálya a hadkiegészítő parancsnoksággal egyetértően megállapította a sorozás terminusát. E szerint a sorozás *Aradon* mindkét sorozási terv szerint *február 16., 17., 18., 19. és 20-án* lesz, — ha ugyan ezt még egyszer el nem kell halasztani.

— **Karácsony a görög keletieknél.** Görög keleti román és szerb polgártársaink nagy ünneppé készülnék megülni a karácsonyi ünnepeket, a melyek e hó 7-én, csütörtökön kezdődnek s tartanak pénteken, szombaton és vasárnap. A fényes ünnepi istentisztelet és az éjjeli misét az aradi román templomban *Papp* I. János püspök mondja, a szerb templomban pedig *Zsupánzky* Sztanimir esperes.

— **Varosok szövetsége.** Megemlékeztünk arról a tervről, mely a legutóbb *Arad* város hatóságát foglalkoztatta, hogy t. i. városi tűzbiztosító intézetet akarnának alapítani. Ebben a dolgban az az új fordulat, hogy *Arad* szövetségére szólítja fel *Szegedet*, *Temesvárt* és *Nagyváradot*, hogy a négy nagy alföldi város egyesült erővel vállalja meg a kivitelre érdemes ideát.

— **Bihariak a miniszterelnöknél.** *Budapest*-ről táviratozza tudósítónk: *Tisza* István gróf miniszterelnök ma délután 5 órakor fogadta *Biharmegye* monstre-küldöttségét a miniszterelnöki palotában. A küldöttség a vármegye üdvözli feliratát nyújtotta át *Tiszának*, a kihez *Miskolczy* alispán intézett beszédet. A miniszterelnök hosszasan válaszolt. Abból a régi közmondásból indult ki, hogy senki sem lehet próféta a saját házában. O talán ellentétbe jön ezzel a mondással, mert benne csak egy vágy él, az, hogy a saját pátriájában legyen nem próféta ugyan, hanem ismerve és szeretve

ugy, mint az igaz emberek becsülésére, baráti érzelmeire méltó férfi. Neki mindig örömet és büszkeséget képezi, hogy éppen *Biharmegye* sikerült kölcsönös rokonszenvet és barátságot kelteni. Ez a büszkeség bátorítja őt továbbra is. A miniszterelnök este vendégliszteletére nagy bankettet adott.

— **Szociálista zendülések.** Csak tegnap adtunk hírt két zendülésről, amelyet a szociálista tanokat félreértő parasztság fanatizmusa következtében törték ki, — és ma ismét egy, terjedelmére nézve az előbbieket tulszárnyaló zendülésről érkezett értesítés. *Temesvári* tudósítónk táviratozza, hogy a *temes-kubini* járás falvaiban a nép a szociálista izgatások következtében megtagadta az adófizetést, sőt nyíltan hirdeti, hogy a *hivatalnokokat*, a *papokat* és a *földbirtosokat* le fogják ölni. A zúgolódás és lázongás már annyira fajult, hogy a községekben lakó intelligencia a legrosszabbtól tartva, kénytelen volt segegyért fordulni a közigazgatási hatóságokhoz. A kérelem folytán a főszolgabíró megszorította a járásban a csendőrök létszámát, több helyen új csendőri állomást állított fel, s emellett kénytelen volt a katonaság segítségét is igénybe venni. A járás több községébe most katonaságot szállásoltak be, nehogy valami nagyobb mérvű zendülés üssön ki. A lakosság hangulata még mindig fenyegető.

— **Az aradi vár ujjalakítója.** Bécsben meghalt egy öreg, érdekes n. u. nyugalmazott tábornok: nemes *Hirsch* Miksa. Azok közül való volt, akik a szabadságharcban a magyarok ellen vezényelt osztrák csapatokban küzdöttek. Bennünket annak révén érint közelebbről a halálhír, mert *Hirsch* a szabadságharc alatt az *aradi vár* parancsnokságánál volt, s mikor azt az ostromló magyarok ágyú megromosították, *Hirsch* állította azt helyre. Hevvenyolc esztendő volt, hatalmas termetű, de csendes ember s különösen a zenét kedvelte. Résztvevő *Hentzi* alatt a *Buda* várát megszálló és azt védő osztrák csapatokban, a komáromi táborozásnál, s majd az *aradi várba* vezényelték, a melyet az ő vezetésével helyreállítottak; később a hadsereg műszaki csapatainál tevékenykedett. 1877-ben ment nyugalomba, címzetes vezérőrnagyi ranggal.

— **A csillagos gyerekek.** *Vizkereszt* előtt tömegesen jelentkeztek a rendőrségen az apró iskolás gyerekek, hogy engedélyt kaphassanak a csillaggal való járásra. Hat nyolc éves gyerekek a tanítójuk irásával ott tapognak a város háza folyosóján, várva a míg rájuk kerül a sor. Mert mindegyiknek magával kell hozni a tanító igazolását, amelyben benne van, hogy a gyerek szegény. A rendőrség pedig kénytelen-kelletlen kiadja az engedélyt erre a hatóságilag jóváhagyott koldulásra. *Sarlot* Domokos főkapitány azonban már kijelentette, hogy ebben az évben utoljára adnak engedélyt: ezután nem lesznek többé se betlehemesek, se csillagosok. A főkapitányt az indította erre az elhatározásra, hogy tavaly is min egy tizenöt gyereket rajtakaptak a lopáson, ahogy házról-házra jártak.

— **A disszidensek új hive.** *Nosz* Gyula, orsz. képviselő, ki tudvalevőleg a szabadelvűpárthoz tartozott, de abból régebben kilépett s pártönkivüli lett, ma értesítette *Apponyi* disszidens hivat, hogy hozzájuk csatlakozik.

— **A tél.** A *Duna* az egész szakaszon, *Schörding*-től le *Orsováig* zajlik. A kisebb mellékfolyók majd mind erős jégkéreggel vannak borítva, kivéve a *Tisza* erős folyású *Latorcá* ját, a mely különben szintén erősen zajlik. A tél erősen meglátszik az *obudai téli kikötőben*, a hol valóságos hajóraj van összehalmozva. A gőzhajó társaságnak nem kevesebb, mint 81 gőzhajója horgonyzik a kikötőben, s a magán-

vállalatok 14 gőzöse, a katonaság négy monitora, egy cirkáló hajója s egy hajónaszádja a gőzhajók számát tízre egészíti. Ezenkívül az uszályhajók száma meghaladja a 200-at, s így a kikötőben több, mint háromszáz hajó telel. A jelentések szerint még egy a felső, mint alsó folyamszakaszokról jelentettek be hajókat, a melyek a napokban iparkodnak a téli menedékhelyre.

— **Az aradi román ujság új címe.** Az aradi román lap holnaptól kezdve új címmel fog megjelenni. A lap címe, a mely eddig *Tribuna Poporului* volt, ezután röviden *Tribuna* lesz. Az utóbbi címet viselte a nagyszabedű román lap, miután azonban ez megszűnt, az aradi román ujság veszi át annak nevét.

— **A városi nyugdíjbizottság ülése.** A városi nyugdíjbizottság ma délelőtt fél tizenkét órakor *Institúris* Kálmán polgármester elnöklésével a városházán ülést tartott. Az ülésen *Sántha* János volt lovasrendőr nyugdíjügyét intézték el, évi 346 koronában állapítván meg *Sántha* nyugdíját.

— **A második válás.** Kevés olyan szép asszony volt Székesfehérvárnak, mint báró *Goumoens* ulánus ezredesnek a felesége. A fiatal asszony, a kit férje rajongó szeretet vett körül házasságában, hirtelen elhagyta az urát. Mikor a sokat emlegetett válópör véget ért, *Herczeg* Imre huszárfőhadnagy levette a csillogó uniformist, kilépett a hadsereg kötelékéből s feleségül vette az elvált asszonyt. Együtt-létük legelső idejében *Herczeg* tanulni kezdett. Letette a jogi doktorátust s fogalmazói állást vállalt a magyar államvasutaknál. A regény most véget ért. Egy könyvomatosszáraz rövidséggel jelenti, hogy *Herczeg* Imréné másodsor is válik. Válópört indított a második ura ellen s a minap hiába kísérelte meg a törvényszék a békéltetést. A szép asszony egyébként egy elhunyt veterán irónk leánya.

— **Halálozás.** Súlyos gyász érte *Politzer* Miksa aradi kereskedőt, neje szül. *Dildhauer* Malvin ma délben, 83 éves korában, rövid szenvedés után meghalt.

— **Sztrájkoló nyomdászok.** *Székesfehérvárról* táviratozzák: Ma az összes nyomdákban megszűntették a munkát. A lapok csak kis terjedelemben jelennek meg s ezeket is néhány tannonc szedi és a nyomdák tulajdonosai.

— **Elhunyt képviselő.** *Aranyos-Maróthról* táviratozzák: *Chabada* József, Kőműcbánya orsz. képviselője és polgármestere, ma Kőműcbányán elhunyt.

— **Mocsáry Ignác megszökött.** *Mocsáry* Ignác, mint ismeretes, a kőrmendi leánypolgári iskolának volt a tanára, míg ki nem derült, hogy a tanítványaival szerelmi viszonyt folytat. Prszágos botrány támadt és a Kuria szemérem elleni vétség miatt végérvényesen egyévi börtönre ítélte. Most Szombathelyről azt jelentik, hogy *Mocsáry* Ignác megszökött a büntetés elől és a szombathelyi királyi ügyészség országszerte köröztetni *Mocsáry* Ignác a köröző levél szerint Kalocsán született, római katolikus vallású, harmincéves, középtestalkatú, kerekarcú, haja és bajusza szőke.

— **Nagy szerencsétlenség egy nyomdában.** Az egyik fővárosi nagy nyomdai vállalatban, a *Wodianer*-cégnél ma hajnalban óriási szerencsétlenség történt. *Wenger* Jakab gépmunkást saját vigyázatlansága következtében megölte a gép. A szerencsétlenség két óra után történt, amikor *Wenger* talán elálmosodva, olyan közel bátorodott az egyik gép lendítő kerekéhez, hogy az elkapta a fejét és egy pillanat alatt leszakította törzséről. A szerencsétlen ember csak egy iszonyú vérfrögyaló kiáltást hallatott és szörnyen halt. A borzasztó eset hatása alatt a gépterem személyzete rémülten futott össze. Megállították a gépeket a nagy lendítő kereket és telefonon a borzalmas szerencsétlenség színhelyére hívták a mentőket és a rendőrséget. Megjelent a szerencsétlenség színhelyén a központi soros vizsgálóbíró is, hogy a vizsgálá-

tot nyomban megtarthassa a helyszínén. A mentőknek már nem akadt dolguk, mert a szerencsétlen *Wenger* halott volt. A vizsgálat megállapította, hogy sem a nyomdai tulajdonosokat, sem a gépmestert felelősség nem terheli a szörnyű szerencsétlenség körül, mert a boldogtalan *Wenger* maga volt a hibás, hogy annyira közel ment ahhoz a lendítő kerékhez, amely egy rántással bekapta és levágta a fejét. A szörnyű halállal véget ért gépmunkás 25 éves fiatal ember volt és családját ő tartotta. A *Wodianer*-cég gondoskodik a szörnyű halállal elpusztult gépmunkás lesújtott családjáról. *Wenger* holttestét beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **A monorostiai kitérők.** *Drecin* Todor monorostiai görög keleti román lelkész egy hírlap közleménye alapján annak kijelentése kért meg bennünket, hogy valótlán az a hír, mintha az ő hívei közül többen más hirtre akarnának áttérni.

— **A hirsomjas gonosztevő.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A *Fiumében* elfogott *Gottfried* Bélát, ki letartóztatásakor azt vallotta, hogy ő volt az, aki Boda levélhordót a József-köruton baltával leütötte és kirabolta, ma felhozták Budapestre. Egyenesen a rendőrségre vitték, ahol hosszas faggatás után megvallotta, hogy nem ő volt a Boda merénylője. Mikor kérdezték, hogy akkor mért vállalta magára a többi mellé ezt a bünt is, kijelentette, miszerint ezt csak azért tette, hogy „hirre” tegyen szert. A hirsomjas embert a gyűjtőfogházban helyezték el.

— **Lövöldöző kereskedőseged.** Temesvári tudósítónk táviratozza: A mai Temesvár-Józsefvárosi hetipiacon *Markó* József kereskedőseged revolverrel háromszor egymásután rálőtt *Lojrovics* Mihály ottani kereskedőre, akinél ezelőtt alkalmazásban volt, de aki hanyagsága miatt elbocsájtotta. A lövések, melyek közül egyik sem talált, óriási riadalmat okoztak a piacon. Az összecsendült nép elfogta a merénylőt, s be kísérte a rendőrséghez.

— **A rákbetegség gyógyítása.** Orvosi körökben mostanában a rákbetegség egy új gyógy módjával foglalkoznak, amely sokat ígérőnek látszik ugyan, de pozitív eredményeket eddig még vajmi keveset értek el. A fény-gyógyítás egy módja ez. A Röntgen-fénysugárnak. Hivatott orvosok olyan elváltozást tapasztaltak a képződményen, amelyek arra engednek következtetni, hogy a gyógyulás folyamatát segítik elő. Legujabban pedig a rádiumsugárral tesznek kísérletet. Mindezek a kísérletek azonban még annyira a stádiumában vannak, hogy maguk az orvosok óvják a szenvedőket, hogy ne bizakodjanak túlságosan az eredményben, mert lehet, hogy a kísérletek még évekig el fognak tartani.

— **Pénzhamisítás nagyban.** Az *öcsödi* csendőrség ma egy pénzhamisító bandát tartóztatott le, mely az ezüstpénzek hamisítását nagyban üzte és igen sok pénzt hozott már forgalomba. A banda vezetői: *Hartyáni* Mihály, *Demjén* Julia és *Balog* Mihály. A csendőrök épp munkában találták a tetteiket, a kiket nyomban letartóztattak.

— **Megszökött szép asszony.** Kőbányán nagy fel-tűnést keltő szökési esetről beszélnek mostanában. *Miletics* Milutin gazdag szerb sertéskereskedő felesége egy *Steinhardt* Simon nevű sörgyári tisztviselőbe bele szeretett. A melegvérű asszony szökésre szánta magát és tegnap udvarlójával együtt bucsut mondott Kőbányának. A szép asszony 10.000 forint készpénzt és 15.000 forint értékű ékszert vitt magával turbékoló utjára. A megcsalt férj így vagyoniilag is károsnak érezvén magát, jelentést tett az esetről a rendőrségnek, amely azonban mit sem tehet a férj érdekében, mert az asszony csak a magát vitte el. Kőbányán most egyébről sem beszélnek, mint erről a pikáns szökési esetről.

— **Amor a szivardobozban.** Lancasterben az ottani dohánygyárban tíz-tizenkét fiatal leány azt a tréfát követte el, hogy különféle szivardobozokba nevével és lakásuk címével

ellátott cédulákat raktak. *John J. Mundy* tehető vendéglős is hozzájutott véletlenül egy ilyen dobozhoz s ő is csupa tréfából azt írta annak a leánynak, akinek címe és lakása mellékelve volt a szivarokhoz, hogy külső el neki az arcképét. A vendéglősnek nagyon megtetszett, meglátogatta a leányt s az eredeti még jobban elragadta, mint a reprodukció. Megkérte a leány kezét s e hónapban Brooklynban meglesz az esküvő. E szerencsésen fölbuzdulva, most a lancasteri dohánygyár minden szép és nemszép leánya mellékelte a dobozokba a címét.

— **Kérjen telefonon Porter cipőt.** Legkényelmesebb módja a cipővásárlásnak: a házbaküldetés. Ezt igen könnyen megtehetjük, ha *Porter* Vilmos Nagy Áruházhoz fordulunk, a Szabadság-téren. Aki már megfordult a *Porter*-cég cipő-osztályában, annak okvetlenül föltűnt, a nagy választék. Különösen finom uri cipőkben (hölgyek és férfiak részére) torlódott össze nagy raktár, s ezért ezen cipők ugyszólván gyári áron adatnak el. *Porter* telefon száma 824; választékok kora reggeltől késő estig, bármily mennyiségben és a város bármely távoli pontjára küldetnek el.

— **Minden nőnek tudnia kell,** hogy a párisi és bécsi kiállítás arany éremmel kitüntetett *Balassa*-féle valódi angol ugorkatej azonnal eltünteti sepleőt, májfoltot és mindennemű tisztátanságot az arcról és annak gyönyörű üdéséget, fiataloságot kölcsönöz, kár tehát várni, mindenki vegye meg még ma. Ara 2 korona, hozzávaló ugorka szappan 1 kor. 8 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1.20 és 2 kor. Kapható *Balassa* Kornél gyógyszerárban *Temesvár*, *Aradon* *Vojtek* és *Weisz* ura nál, *Krausz* Elemér és társai drogueria üzletében, *Földes* Kelemen gyógyszerárban, *Tábor* Gyula gyógyszerárban *Pécskai* ut 18 sz., ahonnan titoktartás mellett hazhoz is lesz küldve. Tessék *Balassa* féle ugorkatejet kérni.

— **A legmagasztosabb vívmányok egyike,** az egészség és jólétre nézve, bizonyára a malata-kávé, amint az a *Kathreiner*-féle előállítási módban ugyszólván az egész világot, főképen minden családi asztalt meghódított. Mert családi kávénak a babkávét keveréke *Kathreiner* féle *Kneipp* malata kávéval oly összehasonlíthatlan előnyököt nyújt józintetében, egészség és takarékoság szempontjából, hogy azt egyetlen egy gondos háziasszonynak sem szabad figyelmen kívül hagynia. Az a finom babkávét zamát, mellyel a *Kathreiner*-féle *Kneipp* malata kávé egy különleges gyártási módszer útján bír, növeli mint pótkávét a babkávét kedvelt ízét, a mit semmiféle más pótlószerezellel elérni nem lehet. Másrészt ezen tulajdonsága folytán a *Kathreiner*-féle *Kneipp*-malata kávé babkávétal való keverés nélkül is iható, kiválóan izlik, mint vérképző és táperősítő ital asszonyok és gyermekek részére orvosilag ajánlatik. Már első megjelenésekor a *Kathreiner* féle *Kneipp* malata kávé, mint „a jövő kávéja” jelezte-tett. Ez a merész kijelentés ma már részben teljesült is, és az eddigi tapasztalatok szerint mindinkább teljesedésbe megy. Fontos azonban, hogy mindig csak valódi *Kathreiner* malata kávé használjunk, miért is szükséges, hogy a bevásárlásnál mindig a „*Kathreiner*” nevet hangsúlyozzuk és csakis az eredeti csomagokat *Kneipp* páter védjeggyel fogadjuk el. Gondosan kerüldessék minden uánzat és ne vásárolassék sona az, a mit nyitva mérlegelnek.

— **Nátha, köhögés, rekedtség, nyálkásodás és torokbeli ingerültség** kitűnő hatása a *Senega* meipasz-tilla. Kapható *Kossuth* gyógyszerárban, *Boros* Béné-tér 15. (Dengli ház.) Ara egy korona.

— **Szoba illatok** a legfinomabb minőségekben. 1 üveg 70 fillér *Vojtek* és *Weisz* cégnél *Aradon*.

— **x— A legújabb jószabású női és gyermek felöltöket** legolcsóbban beszerezhetjük a szolid és előzékenynek általánosan ismert *Schwartzberger* Manó cégnél, kinek *Vörösmarty*-utca 3. sz. alatti kizárólagos női felöltő áruházában az őszi és téli újdonságok nagy választékban már megérkeztek. A cég fenti modorban a t. vevők igényeit minden irányban kielégíteni ezutánra is főfeladatá tűzte ki.

— **x— Flóricz** János triestri raktára minden-nemű déli és hazai gyümölcs cukorka különleges-ség *Naponta* frissen érkező citrom, narancs és *Maróni*, különböző fajokból úgy mind tiroi maroni görög nyolyi és romai nagy és kis mennyiségben eladás *Boros* Béné tér 9. *Arad* megyei gazdasági egye-sület mellett.

Diszkönyvek — ingyen.

(Az Aradi Közlöny útjára.)

Arad, január 5.

Ujév napján tizenkilencedik évfolyamába lépett az *Aradi Közlöny*.

Függetlenül minden pártkötelék nyűgétől; távol a hatalom melengető kegyeitől; tisztán és kizárólag a közönségre támaszkodva lett a vidéki magyar sajtó legolvasottabb ujságja az *Aradi Közlöny*.

Az újév alkalmából egy érdekes útjára hívjuk fel a mi nagy közönségünk figyelmét.

Lapunk kiadóhivatala alkalmat ad mindenkinek, hogy *ingyen jusszon hozzá néhány szép diszmunkához*, s e célból egy egész kis könyvtárt rendezett be, melyből az alábbi egyszerű módozattal mindenki szerezhethet magának egy, vagy több művet:

Aki az *Aradi Közlönynek* egy új évnegyedes előfizetést küld be, az ingyen és bérmentve kap:

I. *A hajléktalanok*, írta Gorkij Maxim,

II. *A házasság regénye*, írta Tolstoj Leó gróf,

III. *Dráma a falun*, írta Sienkiewicz.

IV. *Az apáca*, írta Galdos Perez című művekből, szabad választás szerint egy példányt.

Aki az *Aradi Közlönynek* két új (ugyancsak évnegyedes) előfizetést küld be, az szabad választás szerint, ingyen és bérmentve kapja meg:

I. *Flammarion* „A világ vége” című keménykötésű diszmunkáját (számos illusztrációval).

II. *Sienkiewicz* „Quo vadis?” című színes és dusan aranyozott, keménykötésű diszmunkáját.

Aki az *Aradi Közlönynek*, akár részletekben is, nyolc új előfizetést gyűjt, az az összes fent elsorolt műveket ingyen és bérmentve kapja meg.

Fogadja útjásunkat e sorok minden olvasója olyan jóindulattal, amilyen áldozatkészséggel és szeretettel közrebocsátjuk azt.

Az *Aradi Közlöny*
kiadóhivatala.

A lopás új formája.

(Seprősiek a törvényszék előtt.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 5.

Rozvány József seprősi földbirtokos tavaly szeptemberben szomorúan tapasztalta, hogy a disznai között valami járványos betegség pusztit, ami ugyan nem olyan veszélyes, mint a sertésvész, de azért érzékenyen érinti egy őrzd földbirtokos szívéét. A betegség abban nyilvánult, hogy a legszebb hizott kocák igen gyorsan, gyakran egy éjszaka alatt, veszedelmesen lefogytak, úgy, hogy egészen előlről kellett kezdeni a hizlalást. Rozvány fűhöz-fához fordult, de az állatorvosok nem bírták felismerni az újfajta betegséget, ami szinte járványosan lépett fel a seprősi sertések között.

Végre, szeptember végén csordultig tellett a pohár. Egy éjjel a kilenc legszebb hizó csontig lefogyott. Lezó Pásztk, az öreg kondás borzasztóan csodálkozott ezen a tüneményen, és ez a csodálkozás szöveget ütött a Rozvány fejé-

be. Elment a csendőrségre és bejelentette a különös esetet, gyors és hathatós orvosságot kérve a baj ellen. A csendőrség illetékességi körét átlépve, csakugyan hozzáfogott az állatorvosi szakba vágó dologhoz és kiderítette a betegség okát. Ez az ok *Kucs* Jánosban, az öreg kondás segédjében és mostohafiában csúszosolt ki. *Kucs* János tudniillik *Grek* Tógyer helybeli gazdával egyetértve a saját maga és a *Szász* Marián tulajdonát képező sovány disznókat egyszerűen *kicsérélte a gazdája hizójával*. A kicsérélt sertéseket azután értékesítették, és a nyereségen hárman megosztottak. Rozvány, aki ma vett és holnap már el is adott egy-egy disznót, elhitte az öreg *Hezónak*, hogy a sertések lefogyása valami betegségből ered, és talán máig sem jön a dolog nyitjára, ha a fortélyos és merész *Kucs* egy csomóban ki nem cseréli a 600 korona értékű kilenc disznót, másik kilenc sovány sertéssel, melyek a legoptimisztikusabb számítás szerint sem érnek 250 koronánál többet.

A csendőrség rövid nyomozás után meg is találta a lefogyott disznók kövér eredetijét egyik seprősi gazdsembernél. Mielőtt azonban a nyomozást tovább folytathatta volna, ez a tény valahogy fülébe jutott *Kucs* Mariának, a tolvaj testvérhugának, aki természetesen sietett Lezót értesíteni, hogy a lopott sertéseket a hatóság megtalálta, tehát jó lesz valamit csinálni, nehogy baj legyen a dologból. Mielőtt azonban Lezó intézkedhetett volna, megjelentek a csendőrök, és a turpisság kiderült.

Miután a büntetőtörvénykönyv eddigi szakaszai között egy sincs, a mely a csere ilyen formájára vonatkoznék, tehát egyszerűen lopás büntetével vádolva kerültek ma délután az illetékes aradi törvényszék elé *Kucs* János mint tettes, *Grek* Tógyer és *Szász* Marián, valamint *Lezó* Pásztk, mint bűntársak. *Kucs* Mária azért került a vádlottak padjára, mert a nyomozás eredményességét meghiúsítani igyekezett.

Az általános kihallgatás során a büntett valamennyi jómadárra bebizonyult, azonban ítélet hozatalra nem került a sor, mert két tanu az idézés dacára sem jelent meg. Ezenfelül intézkedett a törvényszék, hogy *Kucs* János születési anyakönyvi kivonata beszereztesse, mert kétséges, hogy a furfangos eszű legényke felül van-e a tizenhatodik életévén? Mert ha nincs, akkor ez a büntetés kiszabásánál beszámítás alá esik.

A törvényszék tehát elnapolta a tárgyalást az okmány beszerzése és a tanuk megidézése miatt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Primadonnák háborúsága.

(Művésznők a bíróság előtt.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 5.

Egy tüzes feketeszemű kis primadonna tegnap a győri járásbíróság előtt szörnyű haraggal eltelve kereste megsértett becsületét. *Kállay* Jolán a harcias kis nő, ellenfele pedig *Várady* Margit, ugyancsak a győri színház primadonnája.

Szylveszter-estéjén történt az eset a győri színpadon. A két művésznő hajbakapott s a nyelv éles fegyverével bírálta meg egymás domborítását. *Várady* Margit szörnyen dühös lett valami éles replikára, úgy hogy berontott a kollégája öltözőjébe s nem a leghízalzóbb hangon nyilatkozott a kis *Kállay* Jolán magánéletéről. A lesértegetett primadonna a bírósághoz fordult s ott keresett elégtételt. Tegnap folyt le a tárgyalás, lázba hozva a győri publikumot s a szin-

ház viharedzett smokkjait. *Kállay* Jolán erőlyesen követelte *Várady* Margit megbüntetését, amit azonban egy könnyen nem ért el. A tanuk ugyanis oly megátalkodottak voltak, hogy a bírónak salamoni bölcseséggel sem lehetett kihámozni az igazságot.

Az ügyelő azt vallotta, hogy ő nem hallott semmit, a másik tanu a sugó részegségére hivatkozott. *Pataky* Riza a drámai szende azt vallotta, hogy a botrány után való nap az ujságok egyik szerepében levágták, de az inkriminált kifejezésre nem emlékszik.

Mezey Béla direktor látta, hogy a divák hajba kaptak. Ez fájt is neki, de hogy mit mondtak egymásnak, nem tudja.

Kállay Jolán végül is a fodrásznőre és öltöztetőnőre hivatkozott. Ennek a két koronatanunak kihallgatása után fogja *Kecskeméthy* Gyula dr. albiró a diva becsületét a törvény parafusával megreperálni. A fodrásznő és öltöztetőné pikánsnak ígérkező vallomása elé nagy érdeklődéssel néz a győri aranyifjuság.

§ Gyilkosság a hajnyírás miatt. *Konopon*, 1902. október tizenkilencedikén *Dehelyán* Vaszilie huszonnégy éves román parasztleány benézett a község borbélyához, *Medveczky* Jánoshoz, hogy a haját lenyírassa. *Medveczky* épen ingerült hangulatban volt és kereken kijelentette, hogy ő most nem nyír. — *Dehelyán* erőszakoskodott, mire *Medveczky* alaposan összeszedta, sőt egyszer-kétszer nyakon is ütötte, mert a legény visszafelesejt neki. Ezek után pedig kilökte *Dehelyánt*, aki dühösen hazarohant. Csakhamar megjelent azonban újra *Medveczky* né, még pedig az anyja kíséretében, mert hát több szájt többet győz. Természetesen ismét veszekedésre került a dolog és miután *Medveczky* nem győzte nyelvel a harcot, tehát újra kilökte *Dehelyánt* az anyjával együtt. Ezt még csak tűrte a legény, hanem mikor *Medveczky* még egynehány erőteljes szót eresztett utána, felforr benne a virtus, visszament, előrántotta a csizmaszárból a kést és *hasbeszúrta vele Medveczkyt*. Ez rögtön összeesett és a szenvedett sérülés folytán egy-két nap alatt meg is halt. Halált okozó súlyos testi sértés miatt állított ma *Dehelyán* Vaszilie az aradi kir. törvényszék előtt. A tárgyalást tanukihallgatások miatt elnapolták.

§ Megszűnt csőd. Az aradi kir. törvényszék id. *Róth* B. rnat gyulicai kereskedő el. on a csődöt vagyonihiány okából megszüntette.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

Sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságnak 1904. évi január hó 13-án d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

1. A polgármester jelentése az 1903. évi december haváról. 2. A m. kir. miniszterelnök ur leirata az ő és a vezetése alatt álló kormányhivatalba lépésük alkalmával történt üdvözlötésükért köszönetük nyilvánítása tárgyában. 3. Arad sz. kir. város főispájának értesítése *Prohászka* László dr. és *Hecht* Arnold dr. orvosoknak városi kerületi orvosokká való kineveztetése és *Brück* Gyula dr. gáj-külvárosi kerületi orvosnak áthelyezése tárgyában. — 4. Tolnavármegye közönségének átirata a *Báttaszék-Baranyavár* Eszéken átvett legrovidebb Budapest boszniai vasuti összeköttetés és a *Vukovar-samaci* Duna Dráva csatorna létesítése, nemkülönb a *Duma* Passau fölötti részének szabad hajóztatása érdekében a m. kir. kormányhoz intézett feliratnak hasonszellemű felirattal való támogatása iránt. 5. U. a átirata a büntető törvénykönyv novellájának tervbe vett létesítésénél oly intézkedés bevétele iránt, mely szerint büntetendő cselekvényt követ el, a ki, az országgyűlés bármelyik házában tagját pénz, vagy egyéb jutalom ígérete ellenében törvényhozói működésének gyakorlásában valamely irányban befolyosolni akarná, az igazságügyi kormányhoz intézendő felirat tárgyában. 6. Hontvármegye közönségének átirata az egy gyermek rendszer elleni óvintézkedések tárgyában a m.

kir. kormányhoz intézett feliratnak hason szellemű felirattal való támogatása iránt. 7. Arad sz. kir. város központi választmányának jelentése az 1904. évre érvényel bíró országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének bemutatása tárgyában. 8. Polgármester jelentése Vlazkovits Dusan napidijának adó-tisztító történet kinevezetése tárgyában. 9. A tanács jelentése a városi árvaház szervezete és kezelési szabályzatának módosítása tárgyában. 10. U. a. jelentése a város területén fuvaros teherszállítással iparszerűleg foglalkozók szabályozása tárgyában alkotott szabályrendeletre vonatkozólag. 11. U. a. jelentése Kontsek Sándor kérvénye tárgyában a városi közszolgálatokba való felvételnek kiállításba helyezése iránt. 12. Az igazoló választmány jelentése, mely Müller Károly bizottsági tagsági jogát a választás útján kívánja gyakorolni, s hogy ennek következtében az üresedésben levő legtöbb adót fizető bizottsági tagsági helyre Lengyel Frigyes igazoltatott. 13. Hejermegye közönségének az országgyűlés képviselőházhoz intézett felirata a hadköteles kor előtt való nősülést tilalmazó törvény törlése tárgyában. 14. A m. kir. belügyminisztérium intézkvény, melylyel az aradi „összetartás” szabaddóműves párhely részére átengedett városi terület iránt hozott közgyűlési határozatot jóváhagyta. 15. Az aradi ev. ref. egyház tanács átiratban megköszöni, hogy évi segélye 800 koronával felemeltetett. 16. A m. kir. belügyminiszter nem engedi meg, hogy a gyámpénztári tartalék alapból 20000 korona az árvaházi tartalék alapba átvéssék.

REGÉNY-CSARNOK.

Az Antikrisztus csodái.

— Regény. —

Irta: Lagerlöf Zselma.

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Chelmsky Viktor.

(Folytatás.)

Aztán megint elmúlt egy hét. S ekkor don Ferrante az az ötlete jött, hogy kikocsikázik délutánonként sétálni.

A nyári palota kocsiszínjében volt ugyanis egy régimódi gálakocsi, amely bizonyára vénebb volt száz esztendőnél. Magas volt, maga a kosara kicsiny és szűk és borszikkakon függött a hátsó kerékek felett, melyek akkorák voltak, mint egy-egy malomkerék. Fehérre volt fényezve, arannyal cifrázva, vörös bársonnyal kárpitozva s az ajtaján ott volt az Alagonák ősi címere.

Hajdan nagy becsület volt ebben a kocsi-ban ülni s ha az Alagonák ebben hajtattak végig korzón, az emberek felálltak s küszöbről, a kapuba szaladtak s kihajoltak az erkélyen, hogy lássák őket. Hanem akkor a kocsit nemes berber-lovak nuzták, a kocsis fején allonzs-póroka volt, az inasok pedig gallonirozott selyembe voltak öltözve.

Most pedig don Ferrante e két göthös gebéjét akarta a gálakocsi elé fogni s a vén boltiszolgát ültetni fel a bakra.

S mikor donna Micaela azt mondta neki, hogy ez nem járja, don Ferrante sirva fakadt. Mit fognak róla gondolni az emberek, ha délutánonként nem mutatja magát kocsi-jában a korzón. Ki hiszi el neki, hogy nemes ember, ha nem kocsikázik az Alagonák diszhintájában fel s alá az utcákon?

A legvidámabb órája betegsége óta az volt don Ferrantenak, mikor először kikocsizott. Merre, peckesen ült a kocsi-ban s kegyesen, bölintett, vagy intett mindenkinek, akivel találkozott. S a diamantebeli emberek megajóztak s nagyot emeltek a kalapjukon, hogy majd a földet érték vele. Miért ne szereztek volna örömet az öreg don Ferrantenak?

Donna Micaela is vele volt, mert don Ferrante nem mert egyedül ülni a kocsi-ban. Az asszony eleinte nem akart vele menni, de erre don Ferrante sirva fakadt s eszébe hozta a feleségének, hogy akkor vette el, mikor szegény és megvetett volt. Ne legyen hálátlan, — mondta, — ne felejtse el, hogy mit tett ő érte, s kocsizzék ki vele. Miért nem akar a kocsi-jába ülni? Hisz ez a legegészségesebb ódon kocsi egész Szicíliában.

— Miért nem akarsz kikocsizni velem? — szölt don Ferrante. — Gondold meg, hogy én vagyok az egyedüli, aki szeretlek. Hát nem látod, hogy még a saját édesapád sem szeret? Ne légy hát hálátlan hozzám.

S így kényszerítette donna Micaelát, hogy melléje üljön a diszkocsiban.

Es nem úgy történt, ahogy donna Micaela várta. Senki sem nevette ki őket. Az asszonyok meghajoltak, a férfiak pedig olyan tisztelettel köszöntötték, mintha a kocsi legalább száz esztendővel fiatalabb volna.

S donna Micaela nem látott mosolygást senkinek az arcán.

Nem volt Diamanteban senki, akinek kedve lett volna nevetni. Mert tudták jól, hogy milyen sorsa van Micaelának don Ferrante mellett. Tudták, hogy szereti az öreg a feleségét és mennyire sir, ha csak egy perc ere is elhagyja. Azt is tudták, hogy üldözi a féltékenységgel s hogy a lábával gázolja össze azt a kalapját, amelyik jól áll neki, hogy sohasem ad neki pénzt új ruhára, mert azt akarja, hogy senki más ne találja szépnek és belé ne szerezzen.

S néha azt mondta neki, hogy rút, hogy senki más rá se tud nézni, csak ő. S mert mindezt tudták Diamanteban, azért nem nevettek senki. Hogy is nevettek volna rajta, aki ott ült a beteg férjénél s gyermekesen beszélgetett vele! Diamanteban jámbor keresztények laktak s nem barbárok!

S így a gálakocsi öt és hat óra között ott járt fel s alá Diamante korzóján, elavult, fakó pompájában. S Diamanteban egészen egyedül járt, mert ott nem voltak elegens fogatok, ezen az egyen kívül. De azért tudták az emberek, hogy Romában ez időben szoktak a fogatok kihajtani a Monte Pinciora, Nápolyban a Villa Nazionalehoz, Firenzében, a cascínákhoz, Palermóban La Favoritához.

Hanem mikor a kocsi harmadizben hajtott a Porta Etnához, kün az országuton vig trombitaszó harsant fel.

S a kispun egy nagy, magas angolos vadász-kocsi kanyarodott be.

Az is a régimódit utánozta. A postakocsi, aki az előre fogott lovon ült, bőrnadrágot s copfos parókát hordott. A kocsi olyan volt, mint valami régi delizsánsz, zárt ülőhelylyel, keskeny tetővel, melyen szintén volt ülés.

De minden új volt rajta; szép, erős lovak voltak eléje fogva, a kocsi, meg a szerszám ragyogott s benn néhány Bataniából való fiatal ur és hölgy ült, akik kirándultak az Etnára. S nem tudták megállni, hogy fel ne kacagjanak, mikor elhajtottak a régi gálakocsi mellett. Hátrafordultak, úgy néztek Alagonák után s Diamante magas, csendes házsora közt a nevetésük nagyon hangos és bántóan éles volt.

Donna Micaela egyszerre egészen szerencsétlen lett. Akik elhaladtak ott mellettük, azok hajdan ismerőseik voltak. Mit nem fognak beszélni, ha hazamennek.

— Láttuk Palmeri Micaelát Diamanteban! S elmondják majd nevetve a találkozást. S egész élete egyszerre úgy tűnt fel előtte, mint a legnagyobb nyomoruság. Nem más ő, mint egy szegény tébolyodottnak a rabszolgája. Egész élete nem fog másból állni, mint a don Ferrante bolondságainak a kielégítéséből.

(Folytatása következik.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

G. S. Borosjenő. Cikke sok olvasottságról tanuskodik, stílusa azonban föltötte dagályos, ami a kidolgozást lapossá, sőt unalmassá teszi. Ez a szép-irodalmi irány már lejárt. Törekedjék egyszerűen, cikonyá nélkül írni, úgy, a mint az emberek egymás közt társalognak s hisszük, hogy ez esetben hamarosan kapunk öntől közölhetőt.

K. Vinga. A hol külön kereskedő tanonciskola nincsen, ott bizony a kereskedő tanoncoknak az iparos tanonciskolába kell járni. Természetesen, az iparhatóságnak kell gondoskodni arról, hogy ily esetben az a kereskedői tanoncoknak is megfelelő oktatást nyújtson.

Sorsjegyekről M. J. Ujpanát. A tanító-sorsjegyek húzása már megtörtént. B. M. Buttyin. A tanító sorsjegyek között a kért szám nem nyert. Erdéklődő. Pankota. Az orvos sorsjáték húzása még múlt hó 16-án megtartott, de az ön számát nem húzták ki.

Kerpel Izsó

60,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába

Aradon, Andrássy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)

Városi és megyei telefon: 385.

a következő újdonságok érkeztek:

Magyarban: Bánffy: Tanulmányok, Se-maháey: Két cigaretté közt, Molnár F.: Éva, Pollák J.: Erősek és gyöngék, Tóth B.: A magy. anekdotk. VI., Jakab O.: Pihető, Heijermann: Ghetto, Wildenbruck: Kis mama, Martos: Bob he-cég, Wolfner: Meddő küzdelem Beck: Új nemzedék, Toldy: Jezsuiták, Piere: Szent-vedélyek harca, Tolsztoj: Korunk rabzolgá-sága, Smiles: Takarékosság, Mikszáth: Mikor a mécses már csak pislog, Akli Miklós, Almanach 1904, Beniczky: Móta, Két Mária, Jókai: A hol a pénz nem Isten, Lux T.: Marcsa gondolatai, Gáspár: Hét év a tengeren stb. stb. Ifjúsági iratok: Bársony: Rab király, Lőrinczy: Hűség-szerep, Kiss G.: Rászóci csillaga, Mártha naplója, Tuissek: Az órai iskolája, Az édes otthon, Tábori: Strepka stb.

Németben: Champel: Goldene Blumen, Bilse: Rœinfall, Waldow: Die rote Locke, Wolzogen: Onkel Oskar in Amerika, Omptega: Denise, Erhard: Die Rose v. Haff, Merely: Die P-niser Raage, Berdau: Uncle Sams Nichte, Bernhard M.: Das Corpus Delicti, Rich lieux's: Memoiren, Berdau: Jankeedoodle — Dolly, Fother-gill: Der Konzertmeister, Ohnet: Der Gifhändler, Kipling: Das Mädchen aus Birma, Reuter G.: Lieselotte, Willy: Claudine geht, Jensen: Unter heisser Sonne, Megede: Sport, Herzog: Die von Niederheim, Hedenslyer: Der Majorats-herr, Roda: Frl. Milänes Uhr, Dr. Faust: Was uns Frau Venus erzählte, Dickens: Die Puk-wuker, Hornung: Einbrecher aus Passion, X.: Briefe die ihn nicht erreichten, Willy: Die Geliebte des Prinzen Jean, A: Ein Minister in der Kütte, Das graue Haus, Fürstenstein: Die Spitzenkönigin, Fels G.: Die Rosenkränzer, Valles: Vingtras junge Leiden, Thieme: Der Fall Grembalsky, Erler: Kriminalgeschichte, Erhard: Gräfin Ruth, Taylor: Quenqueza etc.

Franciaiban: Nielle: Mon roman au Niger, Willy: Claudine s'en va, La maitresse du prince Jean, Rosny: Thérèse Degaudy, Prévost: Dernières lettres de femme, Jourdan: Beumignon etc.

Angolban: Craik Mrs.: Agatha's husband, My mother and I, Crawford: Katharine, Marsh Mrs.: The rose of Asaurst etc.

Az új magyar kölcsönkönyvtári jegyzék meg-jelent és már kapható. Havi kölcsöndíj 1 kor. 20 fill. vagy kötetenként 8 fillér.

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszol-gálásban részesülnek.

A könyvek újak és tiszták.

30,000 kötetes

zenemű-kölcsöntár,

melyben minden újdonság megjelenés után azonnal kapható.

259 oldalas zenekölcsöntári jegyzék ára 40 fillér.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Uj-Arad, január 5.

Az időjárás megtartotta téli jellegét. Éj-jel hideg van, nappal azonban + 2° ig száll fel a léghőmérséklet.

Az ünnepek után nagyobb forgalomra számítottunk, annál inkább, mivel az utak jók.

Élénkiség alig mutatkozott a vásárlásban, noha az árak tartósságában most már biznak kereskedőink.

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: **Dr. HECHT**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál, reuma, köszvény, szívelzsírosodás, **vérszegénység**, szívbillentyű, nő, tüdő és gégebetegségek, rossz testtartásnál. Gyógyeszközök: Hídegyógygymnázium, villámfény-, moór-, szénsavas-, villamos fürdők, massage, betégzások, villamoszások, svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage. 1505

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Élmagyarországon egyetlen jogosított intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

MINDEN HOLGYNEK SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kifűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsiros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszűntet szeplőt, májfoltot, bőrpírást (mitesszer) és minden arcziszárazságot. Massázshoz használva eltünteti reudókat, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek szimeres védjegyemmel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tévely ára 1 korona. 1569

Margit szappan 70 fillér. Margit powder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar László, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferenc, Boros-Sebesen: Zsuzsán Gyula, Barázon: Székely Sándor, Cs.-Apáczán: Bonomi Antal, Cs.-Pajótán: Nagy Albert, Csérmén: Berkes Armin, Elekén: Ifj. Pekker István, Földeseken: Boros Ernő, Olgovácson: T. Zornary János, Garahonczon: Molnar István, Gyorokon: Maszayik László, Kis-Jenőn: Bayer György, Kármánoson: Schögl Pál, Kőszegén: Fejes Lajos, Kőszegén: Hackenberger László, Medgyesgyházán: Keleny Antal, Ferenéz: Mező-Kovácskúria: Szabady Viktor, M.-Kadánán: U. Kovacs Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzros Adam, Nagy-Zerindon: Vály Géza, Ó-Pécsken: Kókai János, Pákozton: Fenevitz Gusztáv, Pivároton: Szabados József, Székelyváros: Froma D. Traugott, Sándor: Csiky Lukács, Soborsánban: Karolyi Sándor, Szemlaken: Hauszler Sándor, Tiszán: Kuntz János, és Új-Aradon: Ternajgy Géza arcz gyógyszerárakban.

Telefon 474.

Ha czipőre van szüksége,

ne vásároljon többé a bécsi vagy külföldön gyártott czipőkből, mert drága pénzért rosszat kap; hanem

rendeljen magyar iparosnál.

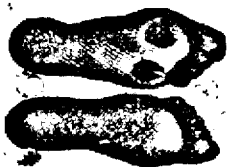
Legjobban mutatja ezt az

Aradi czipészek

Zermelő Szövetkezete

(Arad, Andrassy-tér 22.)

kirakata, hol látható a különbség a bécsi rongy és a tisztességes munka között!

A szabadalmazott Asbest-talpbélések egyedül raktára.

Alkalmi meglepetés!

Ajánlok

Disz-levélpapirokat

Margaret Mille Ivory, Etoile française, Mot á la poste, Szepesi len, minden színben és minden alakban **rendkívül diszes dobozokban.**

Továbbá

Aquarel- és olaj festő-szekrényeket, emlékkönyveket, disznaptárakat, stb. stb.

A most legdivatosabb

Isabey névjegyek

csakis nálam készülnek a legszebb kivitelben. (Ajánlom idejében megrendelni.)

Végezetül

Fényképező gépeket és fénykép cikkekét eredeti gyári árak mellett.

Levelező-lapok a képzelhető legnagyobb választékban.

Vagyok mély tisztelettel

BLOCH H.

papírkereskedése, könyvnyomdája, fényképezikkek raktára. 2796

Mindenki meglesz elégedve.

Nagy lelkesedéssel

és elismerőleg nyilatkoznak a **theafogyasztók**, a **Sultán rum** és a **Sultán thea** keverékkel készített élvezetes italról.

Sultán Rum,

mely a theának rendkívül kellemes és finom zamatot kölcsönöz. Ára egy fél literes üvegnek **80 kr.**, 1 literes üvegnek **1 irt 50 kr.**

Sultán Thea,

mely ötféle legjobb fajta keverékből áll. Ára: 1 doza **10 kr.**, $\frac{1}{2}$ kiló **1 irt**, $\frac{1}{4}$ kiló **2 irt.**

Tyukszem és szemölcs ellen

ddig páratlanul áll a híres és egyedül biatos szer, a **Hajós-féle**

ANAGALLIN.

Egy üvegnek az ára **35 kr.** 128

Fenti szerek kizárólag kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy a helyben már évek óta fennálló és előnyösen ismert Vuk Lukréczia-féle női-szabó műterembe mint társ beléptem.

Kiváló tisztelettel
Beck Karolin.

Nagyérdemű hölgyközönség!

Bécs és Budapest legelső műtermeiben szerzett tapasztalataink és gyakorlatunk folytán azon keletlen helyzetben van cégünk, hogy minden e szakmába vágo munkát elvállalhatunk és miként eddig, úgy a jövőben is a legfokozottabb igényeknek is megfeleltetünk.

Bátorkodunk egyben a nagyérdemű hölgyközönség tudomására hozni, hogy műtermünkkel kapcsolatban szabászati iskolát nyitottunk, hol a szabást a legújabb módszer szerint tanítjuk.

Ismételve ajánlva magunkat a nagybecsű hölgyközönség figyelmébe, maradtunk

kiváló tisztelettel

Vuk és Beck,
Tökölly-tér 7. szám, II. emelet.

Munkatervünkbe felvettük a gyermekruhakészítést, mindenkor a legújabb divattapok szerint. 2494

Férfiak

ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságot, mely az elveszített erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte írnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemibajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemibajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, s hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Stael Medical Institute-nak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érette bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki senki fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendők. 1437

ALAPÍTOTT 1890.

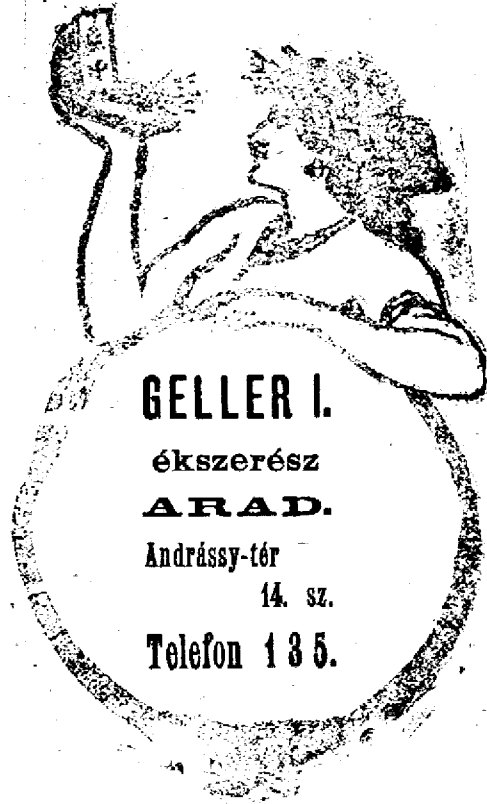
Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budaörs. VII., Wesselényi utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.
Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg. 2411

ALAPÍTOTT 1890.

GELLER I.

ékszerész

ARAD.

Andrassy-tér

14. sz.

Telefon 135.

Sürgös figyelmeztetés!

Üzletünkben feltalálható legfinomabb s valódi

OROSZ-TEA

különként 10—36 kor.-ig

mellőzhetővé teszi, hogy ezen cikket Bécs, Trieszt, avagy Hamburgból szerezzük be; mint azt számos tea-fogyasztó háznál eszközlik.

Megrendelés előtt kérjük cégünkönél próbát eszközölni.

Teljes tisztelettel

Vojtek és Weisz.

legfinomabb minőségekben s igen jutányos árak mellett.

KINTZLER ZOLTAN

Gronometter műrás és ékszerész

Arad, Andrassy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható.

Pontos és szolid kiszolgálás!

Magy. kir. államv. üzletv. Kolozsvárt.

32726—903. III. szám.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutak Segesvár állomásán berendezett vendéglői üzlet 1904. évi április hó 1-től számítandó öt évre bérbeadandó lévén, annak bérbeadása iránt ezen a pályázat nyitattik.

Felhivatnak e nélfogva mindazok, kik nevezett állomási vendéglőt bérbevenni óhajtják, hogy a szabályszerűen felbélyegzett és bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat legkésőbb 1904. évi január hó 8-án déli 12 óráig külföldön lepecsételt és „Ajánlat a Segesvár állomási vendéglői bérletére” megjegyzéssel ellátott borítékban a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége általános osztályához (titkárság) címezve küldjék be.

Ajánlattevő köteles a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztárána 1904. évi január hó 7-ikéig bántapénz fejében 400 koronát készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külföldön borítékban beküldeni.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb, utolsó és a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerint számíttatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetettik.

Az ajánlatban a letétel megtörténte hivatkozás teendő, de a letétről nyert elismervény nem melléklendő.

Az üzletvezetőség fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül, függetlenül a felajánlott összeg magasságától belátásához képest szabadon választhasson.

A fenti feltételeitől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok, továbbá oly ajánlatok, melyek táviratilag tételtek s végre olyanok, melyekre az előírt bántapénz le nem tétel, figyelembe vételül nem fognak.

Ezen vendéglőre vonatkozó részletes feltételek a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége III. osztályában tudhatók meg (E. M. K. E. palota II. dík emelet 38. ajtó) a melyekre nézve e helyen is megjegyeztetik, hogy a III. osztályu ét- és egyuttal váróteremnek fűtésére és világítására szükséges anyagok fele részben é. p. 140 kg. kőolaj és 6 m³ tűzifa, esetleg ezzel egyenértékű szén bérletnek díjtalanul lesz kiszolgáltatva.

Végül megjegyeztetik, hogy a vendéglőhöz az üzleti helyiségeken kívül a bérlet céljaira szolgáló két szoba és egy padlás szobából álló magánlakás is adatik.

Kelt Kolozsvár, 1903. évi december hó 15-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

AZ

ARADI KÖZLÖNY

1904. évi

Nagy Képes Naptárának

kicsinyített czimlapja.

Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát, amely sokszinű művészi fedéllel van ellátva, minden egyes újonnan belépő-előfizetőnek megküldjük.

**Hatóságilag engedélyezett
árverés.**

Brassay Testvérek

fűzőraktára és előnyomdája,
valamint az üzleti berendezé-
sek, varrógépek 1904. évi ja-
nuár hó 11., 12. és 13-án

az épület lebontása folytán

önkéntesen

elárvereztetik.

**Nagy pénzmegtakarítás. — Egészen
új raktár.**

Telefon 535.

Ajánlok jó lánggal, könnyű és ha-
muvá égő

100 kg. I. körösvölgyi (fekete) fűtő sze-
net 2 kor. 60 fill.

100 kg. II. körösvölgyi (barna) fűtő sze-
net 2 kor. 40 fill.

100 kg. I. körösvölgyi apró porszenet
gyári üzemre, esetleg kovácsoknak ke-
verésre 2 kor. 20 fill.

1000 kg-nál 20 fillérrel olcsóbb. — Vaggon
vételénél külön árak.

100 kg. bükkfaszén zsákokban szállítva
4 korona 20 fillér.

100 kg. bükkfaszén csomagokban keres-
kedőknek 5 kor. 80 fill.

100 kg. bükkfa fűrészelte, esetleg aprítva
és házhoz szállítva 1 kor. 80 fill.

Házhoz szállítva fűtőszén 50 kg. zsák-
ban, a többiféle 25 kg-os zsákokban. Szál-
lításra fél napi időt kérek.

Körösvölgyi Szénraktár

Halász-utca 28.

Telefon 535.

Ugyanott kerestetnek ügynökök, kik ma-
gánosokat és kereskedőket keresnek fel,
mellékjövdelemre. 51

Nagy

**arany-, ezüst- és ékszer-
javító műhely!**

A n. é. közönség becses tudomására
hozom, hogy az eddig Bonts-házban léte-
zett Papp Kálmán utóda-féle

aranyműves műhelyemet

Forray- és Rövid-utca sarok

(Hajók-féle üveg-udvarba

helyeztem át,

és mint eddig, úgy ezentul is mindennemű
javításokat olcsón és pontosan eszközök,
valamint régi törött arany és ezüstneműt
legmagasabb árért veszek vagy nullá at-
lakítok. 2482

Állandó raktár karácsonyi és újévi ajándékokban.

A n. é. közönség becses bizalmát to-
vábbra is kérem, tisztelettel

Papp Kálmán utóda.

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mást nem szívhát.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

A téli időnyre raktáron van legfinomabb

Jamaica Rum

üvegje 60 fillér, 1 kor. 80 fillér és 4 korona.

Kiváló minőségű chinai tea.

Egy kis csomag 20 fillér, közép csomag 60 fillér, 1/8 kiló diszes
bádog dobozban 3 korona.

Kitűnő francia illatszerek

Extrait Ideal, Extrait Tréfle incarnat,
Extrait Vigne fleurie, Extrait Crab Apple Blosson

üvegje 4 korona.

Extrait Tréfle du Japon, Extrait Crab Apple,

üvegje 3 korona.

Extrait Violette imperieur. Eau de Cologne Russe.

üvegje 2 kor 50 fill. üvegje 6 korona

Kapható egyedül

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában

Arad, Szabadság-tér.

909

Szépítsd arcodat

— ha nem akarsz pénzt hiába kidobni — a világhírű

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉMMEL

A bőr által rögtön felszívódik. Remek hatásu, többször kitün-
tetett s a hölgyközönség által legjobbnak elismert készítmény
Eltünteti rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, bibircsot, bőrvörössé-
get és mindennemű arcztisztatlanságot.

Egy tégely ára 1 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill.

Ibolya-hőlypor fehér, rózsá és crém színben 1 doboz 1 K. 20 f.

Ibolya-tej nappali használatra 1 kor.

Bevásárlásnál csakis HAJÓS-féle készítményeket tessék elfogadni.

Kapható a készítő feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma 126

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Ring Lajos, RozsnyaiMátyás, Tábor Gyula (Gaj) és Voj-
tek Kálmán gyógyszerész uraknál Krausz Elemér és Társai, Voj-
tek és Welsz droguista uraknál.

Magy. kir. Államv. üzlvtv. Zágráb.

48516—1908. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak
zágrábi üzletvezetősége nyilvános
ajánlati tárgyalást hirdet a károly-
városi állomáson létesítendő ma-
gasépitményi munkák végrehaj-
tására.

A tervek, a költségvetések, az
egységárjegyzék, a szerződési ter-
vezet, az ajánlati minta, a pá-
lyázati feltételek, valamint a mun-
kák végrehajtásához kötött felté-
telek a magyar királyi államvas-
utak zágrábi üzletvezetőség p.lya-
fenntartási osztályában és a ká-
rolyvárosi osztálymérnökségénél a
hivatalos órák alatt megtekin-
tetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1904.
évi január hó 7 én déli 12 óráig
benyújtandók aulirott üzletvezo-
tőség I. ső osztályába (Mihanovie-
utca 12. szám I. emelet.)

Az ajánlatok egy korona, az
ajánlat mellékletei ivenkint 80 fill-
lérrel bélyeggel ellátva és lepersű-
telve a következő felirattal nyuj-
tandók be:

„Ajánlat a károlyvárosi állomás
magasépitményi munkáira.”

Csak az összes munkákra tett
ajánlatok fognak figyelembe vé-
tetni.

Az ajánlat benyújtását meg-
előző napon, vagyis 1904. évi ja-
nuár hó 5-én déli 12 óráig 8200,
azaz Hárcezerkettőszáz korona
bánatpénz teendő le a magy. kir.
államvasutak zágrábi üzletvezető
ségének gyűjtőpénztáránál akár
készpénzben, akár állami letétekre
alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy
az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb
jegyzett árfolyam szerint számít-
tatnak, de névértéken felül számít-
tásba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írás-
beli ajánlatok szolgálhatnak a tár-
gyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok
és bánatpénzek térti vevénnyel
adandók fel.

Zágráb, 1903. évi december
hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

PAGLIANO-SYRUP

Óvakodjunk utáztatoktól.

Csakis világoskék gyári jellel ellátott üveget
kérjünk, amelyen PAGLIANO GIROLAMO
tanár aláírása látható.

vértisztító- és edző-szer

1838 ik év óta biz os sikerrel használatban.

Készítője: PAGLIANO GIROLAMO egyetemi tanár
FLORENZ — Via Pandolfini — (Olaszország.)

Minden nagyobb gyógyszer-tárban kapható.

Raktár: Gutori Földes Kelemennél.

FOGÁK

szájpadlás nélkül és anélkül, hogy a gyökerek eltávolításának 3 koronától. Az általam készített és Párisban első díjat nyert fogsorokat mindenki azonnal megkapja, beszédzavarokat nem okoz és kitűnően rag vele. Régi fogsorok átalakíttatnak.

Widékiek 12 óra alatt kielégíttetnek.

Fogorvosi intézet:**BUDAPEST,****VII., Erzsébet-körut 50. sz I. em.**

Royal-szállóval szemben.

Fogorvos:

LÖFLER EMIL.

Fogházás érzéstelenítve.

Farcis plombák.

Rendel: d. o. 10-12 és

d. a. 8-7-ig.

Fogtechnikai vezető:

GROSSMANN S.

a párisi fogorvosi akadémia kiállításán a kereszttel díjazott aranyéremmel kitüntetve. Fogad reggel 8-tól este 8-ig.

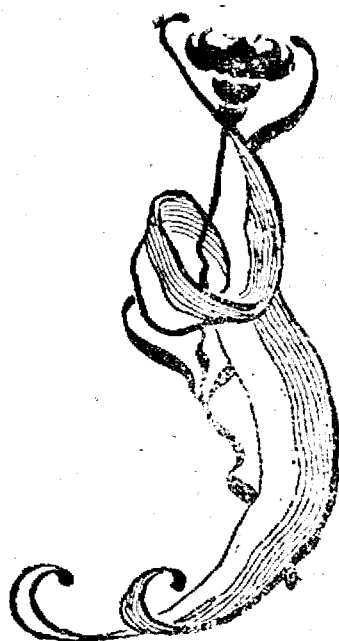
Vasár- és ünnepnapokon is.

Mérsékelt árak. Részletfizetésre is.

Nagyobb rendeléseknél a vasutköltség fele megtéríttetik.**FARSANGI UJDONSÁGOK!**

Schweiczi sima selyem battisztok minden szíjben. Fehér himzett és ajour battisztok schweiczi és honi gyártmány remek mintákkal már megérkeztek.

Kirakataink megtekintését kérjük.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA.**Házak eladása.**

Dessewfy-utcza 14. szám alatti

és

Schweidel József-utcza 7. sz. alatti

házak**szabad kézből eladóok.**Értekezhetni **Lukácsy Lajos** ügyvédnél, **Förrey-
uteza 2/a.** 12

Tartalékos tiszt urak figyelmébe

ajánlom ujonnan és dusan fölszerelt

egyenruházati szabóságomat,

a hol a legsikkesebb

egyenruhákat és egyenruházati cikkeket

a legjutányosabban számítok.

Egyenruhák átalakítását gyorsan és pontosan eszközölöm.

Kiváló tisztelettel

BRAUN JÁNOS

Arad, Kölcsey-utcza 6. sz.

Nagy alkalmi vásár.**Diszmű áruk.****China ezüst áruk.****Játékárúk,**

a hazai „Bártfai játék áruk” dus választékban.

Szolid árak.**Szolid kiszolgálás.**

Kiváló tisztelettel

Zimmermann és Eisele

Aradon, Weitzer János-utcza sarok, a „Zöld papagáj”-hoz

Varrónó,
aki a legkompikáltabb tolltetteket
elismert jó ízléssel
és gyorsasággal készít
ajánlkozik házakhoz.

Szives megkeresések Kápolna-
utca 2. sz. ajtó 4. 2419

Megyei és városi telefon 471. szám.

Legolcsóbb bevásárlás

Üzy. Sütő Józsefné utóda

URBÁN E.

Üveg és porcelán raktárában

ARADON,

Forray-utca 2/c. és Szabadság-
tér 20. sz. gróf Nádasdy-ház.

Carlsbadi finom porcellán étkező ké-
szletek színezve 5 frt 75 krtól feljebb.
Carlsbadi finom kávé és tea készletek
színezve 3 frt 35 krtól feljebb.
Carlsbadi finom kávé és tea csészék szí-
nezve 24 krtól feljebb.
Carlsbadi finom mocca csészék aranyo-
zott, 20 krtól feljebb.
Mosdókészletek complet színezve 3 frt 60
krtól feljebb.
Függőlámpák nagy választékban 2 frt 95
krtól feljebb.
Likör készletek a legszebb kivitelben 75
krtól feljebb.
Színes vagy fehér üveg compót tal 6 tá-
nyérrel 85 krtól feljebb.
Finom vízes pohár mintázott, darabja 6
krtól feljebb.
Finom boros pohár mintázott, darabja 5
krtól feljebb.
Finom boros palaczk, csiszolva, dugóval
30 krtól feljebb.
Finom likör palaczk, csiszolva, dugóval
20 krtól feljebb.
Finom likör pohár (kehely) 10 krtól felj.
Finom likör pohár sajtot 5 krtól feljebb.
Ezekon kívül a legmeglepetőbb olcsó árban
kaphatók képek, tükrök, képek, füzö-
edények, díszműtárgyak, alpacca evőesz-
közök stb minden e szakmához tartozó
cikkek. — Ugyanott

szagtalan kristály-petroleum

1 liter 20 kr. nem füstöl.

Üveges munkák helyben és vidéken jutá-
nyos ár mellett eszközöltenek, valamint
javítási munkák is.

Kölcsön-edény minden alkalomra
kapható. 2799

Alapított 1884-ben.

T. cz.

Van szerencsénk a n. érd. kö-
zönség becses tudomására hozni,
hogy

**BASZTIÁN és
MARINGER**

társas cégünk alatt, f. é. novem-
ber hó 18 án, Weitzer János-
(volt Templom utca) és Kazin-
czy-utca sarkán egy a mos-
tani kor igényeinek megfelelően
berendezett.

úri-szabó üzletet

nyitottunk, ahol a legújabb divatu
szövegek a legújabb fazon sze-
rint mincennemű rendelések pon-
tosan és jutányos ár mellett eszkö-
zöltenek.

Mindenemű egyenruhák elő-
írás szerint, pontosan elkészített-
nek. Magunkat a n. érd. közönség
nagybecsű pártfogásukba ajánlv,
kiváló tisztelettel

Basztián J. és Maringer J.
polgári és egyenruha-szabók.

Egy nagyobb vállalathoz
12.000 korona befekte-
téssel
titkos társ
kerestetik.

Leendő társnak tőkéje után
12% biztosittatik, a befekte-
tett tőke háromszoros értékű
ingatlanal biztosittatik.

Értekezhetnek Arady K. meg-
bizottonál, Wesselényi-utca 12.
szám földszint. 38

Uraságoktól levetett
téli kabátokat és utazó bun-
dákat, férfi ruhákat
a legmagasabb áron vesznek.

Kivánatra házhoz is megyek.
Továbbá használt butorokat is ve-
szek és olcsó áron eladok. 37

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Van szerencsém a n. érdemű közönséget arról értesíteni, hogy ere-
deti csomagolásban oly

Csukamájolajat

hozok forgalomba, mely egy új eljárás szerint lézritkított térben lesz a
frissen fogott csukák májából, az erre a célra berendezett hajókban elő-
állítva E

csukamájolaj

nagyban különbözik az árubelitől, világos-sárga és a lehetőségig szagtalan.

**JAVALVA: Tüdő, mell és gégebetegségek, bőrbetegségek,
görvélykór (scrophula) ellen, valamint gyenge egyének,
különösen gyermekeknek, mint vértisztító és javító.**

**Es a csukamájolaj könnyen resorbeálható, ezért gyerme-
kek és gyenge egyének igen jól tűrik, miért is orvosi autoritások
mint a test súlyát gyarapító és vértisztító legjobban ajánlják.**

Egy üveg ára 2 korona.

Lakások, beteg- valamint gyermekszobák levogójának tisztítására
ajánlok

ozón fenyő illatot.

E fenyő illatból pár cseppet forró vízzel telt edénybe öntünk, mi által a le-
vegő üde físsé lesz, akár csak a fenyves erdők.

Egy adag 1 korona.

Szoba illatok: Rózsa, Rezeda, Orgona, Heliotrop, Viola, Gyöngyvirág.

Papier de Armenie

pompás és csodás illatu füstölő papír egy adag 40 fillér. — Illatszere-
k nagy választékban.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszerész és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Telefon 111. szám. 1529

Telefon 419. szám.

Telefon 419. szám.

**Olcsó
kávé, tea és rum**

árak:

1 kiló háztartási kávé	frt 1.20	1 kiló Aranyjava igen fin. kávé	frt 2.—
1 " Portorico kávé	" 1.40	Külön .sen ajánlomaponta fris- sen pörkölt kávémat.	
1 " Cuba apró szemű, igen finom kávé	" 1.80	1 kiló Cuba legfin. vegyes kávé "	2.—
1 " Cuba középszemű, igen finom kávé	" 2.—	1 " Gyöngy-kávé pörkölt legf. "	2.10
1 " Cuba nagyszemű legfin- nomabb kávé	" 2.10	Nagy raktár a legjobb zamatu rumokból. 1 és fél liter családi rum igen jó	frt. 1.50
1 " Gyöngy valódi Ceylon, legfinomabb kávé	" 2.10	1 liter Demarara igen jó rum "	1.—
1 " Gyöngy valódi Portorico kávé	" 2.—	1 " Cuba igen finom rum "	1.20
1 " Mecca valódi arabiai legfinomabb kávé	" 2.10	1 " Jamaica nagyon jó rum "	1.60
1 " Mecca valódi arabiai fi- nom kávé	" 2.—	1 " Jamaica kit. zamatu rum "	2.60
1 " Arany java legfinomabb nagyszemű kávé	" 2.10	1 " valódi ang. ananas ru	3.25

Pontos és gyors kiszolgálás mellett kapható:

Tamasdán Kornél

fűszer-, csomago-, kávé-, rum- és tea-üzletében

Aradon, József főherceg-ut 12. szám.

Készpénz fizetésnél 2% engedmény. — Vidéki megrendeléseknél csomagolás nem
számíttatik. 1455

28.582—1003.

Hirdetmény.

Az 1904. évi egyenes adó ki-
vetési munkálatok fogantatba ve-
endők lévén, felhivatik Arad sz.
kir. város lakossága, miszerint az
adóköteles egyének és tárgyak ösz-
szeírására kiküldött hatósági közeg-
gek kérdéseire lelkiismeretesen és
legjobb tudomása szerint feleljen,
mert ki az összeíró közegeket va-
lótlan bemondásokkal tévuttra ve-
zeti, vagy munkájokban bármi mó-
don akadályozza, az 1883. évi
XLIV. t.-cz. 10. § a értelmében 2—
100 koronáig terjedő bírsággal lesz
sújtandó.

Felhivatik továbbá a város közön-
sége miszerint az adókiadás lapjaul
szolgáló vallomási leveket, melyek
ingyven vétbizonyítvány mellett az
adóügyi osztályban vehetők át az
alább kitűzött határidő alatt, a
polgármester megbízásából Kilenyi
János alszámvivőnél a saját érde-
kéből beadni el ne mulassza és
pedig:

Az 1903. évben épült házakra
vonatkozó házbérjövédalmi vallo-
másokat az adómentes lakrészek
számának és az adómentességet
engedélyező végzések számának
feltüntetésével a lakások számának
megfelelő sorrendben szerkesztve
folyó évi december 25-ig.

A kereseti adó III. osztálya alá
tartozó az 1903. évben keletkezett
üzletek, kereskedések, vállalatok,
iparok vagy más előre nem tudható
jövedelmű szellemi és egyéb ha-
szonhajtó foglalkozások jövédal-
meire vonatkozó vallomásokat 1904.
évi január 30-ig.

A kereseti adó IV. osztálya alá
tartozó meghatározott évi vagy
havi illetményeikre vonatkozó val-
lomásokat, továbbá a tőkekamat-
adó tárgyat képező kamat vagy
életjáradékra vonatkozó vallomá-
sokat 1904. évi január 15-ig.

Az általános jövédalmi pótdadó
kiszámításánál levonandó, ingatla-
nokra betáblázott és a folyó évben
tényleg kifizetett adó ságti kama-
tokra vonatkozó vallomásokat 1904.
évi január 31-ig vétbizonyítvány
ellen.

A hadmentességi díj vallomá-
sokat 1904. évi február hó végéig.

Az ebadra vonatkozó vallomá-
sokat 1904. évi január hó 8-ig.

A nyilvános számadásra köte-
lezett vállalatok és egyletek jöve-
delmeire vonatkozó vallomásokat
1904. évi március 30-ig.

A fent érintett vallomások pon-
tos beadása a felek érdekében le-
vén megjegyeztetik, hogy aki meg-
felelő vallomását a fent kitűzött
határidő alatt be nem adja, arra
az adó hivatalból a miasztó fél
költségére beszerzendett adatok
alapján fog kirovatni és hogy az
adótárgyaknak, az adóköteles jöve-
delmeknek a kincstár megkárosítá-
sa céljából való eltitolása az
1883. XLIV. t.-cz. 100. § a értel-
mében 2—1000 koronáig terjedő
bírságot von maga után.

Arad sz. kir. város tanácsának
1903. évi december hó 5-én tar-
tott üléséből.

A városi tanács.

Hirdetéseiket teljesen ingyen adja a kiadóhivatal.
József Népszerűség-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Teljeskedésükért kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetéseket felvételnek a kiadóhivatalban:
József Népszerűség-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Arad híradóiban minden szó egyszeri behirdetésének ára 4 fillér, vastagabb betűkét 6 fillér. — Csejéket kereső vagy csejéket ajánló apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetést levelezőlapok 50-60 fillérért és 1 koronáért használtak lapunk elosztó helyein.

A Kinek

ismeretségi híján

házastársra,
névelőre,
biztatásra,
bíróvalóra,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárura,
vécsejére,
Értékesre.

kulcsárnőre,
gazdaszónyura,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszédőre,
háromezterre,
stb.-re
van szüksége

Aki

eladni kíván

butorot,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát.

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

bérbeadni kíván

hátot,
házat
vadászterületet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat.

Aki

mindezeket vétel vagy bérbévitel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér célzt, ha az

„ARADI KOZLONY“
kis hirdetési rovatát használja.

Apró hirdetésekre szolgáló levelezőlapok kaphatók

Aradon:

Révész Nándor

könyvkereskedésében, Andrásy-tér, Minorita-palota

Ifj. Klein Mór

könyvkereskedésében, Atzél Péter-utca.

Kerpel Izsó

könyvkereskedésében, Andrásy-tér.

Keppich Zsigmond

papírkereskedésében, Andrásy-tér.

Özv. Hammerschlag L.-né

dohánytársaságában, Andrásy-tér.

Kis tözsdében

Templom-utca.

Kohn László

Waggongyárban.

Hoffmann József

tűszerkereskedésében, Ferray-utca.

Bauer Gyula

dohánytársaságában, Andrásy-tér.

Kiadó

Andrásy tér 20. szám földszint, ajtó 24. alatt az udvarban 4 egymásba nyíló helyiség, pincze, padlás, részben vagy egészben. — Ugyanott különböző állványok, felszerelések eladó. 2021

Waltzer János toll.

Babos
1. sz. 43. sz.

Nikkelozott acéltoll.

Kapható: Inguzs L. és Pálmál.
Telefon 57.

Egy kitűnő hangú

czimbalom, elutazás miatt olcsón eladó. — Czim a kiadóhivatalban. 35

Műsülni óhajtok.

39 éves — 19 éve nyugdíjképes — vagyok. Fizetésem (lakbérrel) 2400 korona — Arczképes ajánlatok (hozomány megjelölésével) „Özinte” címre a kiadóhivatalba küldendő. 38

Elefántcsont
Név-
jegyek
kaphatók
Aradi Nyomda
Rtársaságnál.

Telefon szám 96.

Legalkalmasabb és legolcsóbb

karácsonyi és ujévi ajándék

Singer varrógépek

családok és iparosok részére.

Hammer Vilmos

műszerésznél

5t évi jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett kapható.

Raktáron 2767

Singer karikahajós és Centrál Bobbin gépek.

Arad legrégibb varrógép javító műhelye és raktára, Szabadság tér 7. sz.

Telefon szám 96.

Arad legnagyobb óra és ékszerraktára.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételék és eladások.

Legnagyobb választék és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Ékszertárgyak,

tört arany és ezüsttárgyak készpénzért a legmagasabb áron megvételnek vagy más új tárgyra átcserejtetnek. 2508

—Kéretik kísérletet tenni.—

Vegykereskedő üzletében

egy jó házból való fiu

tanoncnaak felvétetik.

A ki a magyar nyelven kívül románul is beszél előnyben részesül.

Weisz Ignác,

21 Almás Acsill.

100 frtot

ki volna hajlandó jó modoru fiatal embernek jó feltételek mellett kölcsön adni. Sürgős választ kérek teljes czimmet „Biztos pénz” jelige alatt a kiadóhivatalba. 41

Igaz Sándor

műrás és ékszerésznél

Arad, Szabadság-tér és Simonyi-utca sarkán,

[Régi színház-épület]

feltűnő olcsó árak mellett

szereshetők be a szebbnél-szebb

ujévi és alkalmi

ajándék-tárgyak.

Dus választék mindennemű, kizárólag csak legjobb szerkezetű zseb, inga- és fali órákban és izléses ékszerekben. 2501

Nagy óra és ékszer-javító műhely.

Mindig éles!

Féltre lépés kizárva! kiváló előnye az

eredeti H-patkóknak.

Az utasatok ellen minden H-patkó az H kék gyári védjeggyel van ellátva. A vásárlásnál erre figyeljenek és utasítsanak minden utasra, hogy csak az H kék gyári védjeggyel rendeljenek.

Leonhardt & Co.

Berlin-Schöneberg. 235

Kérjünk képes árjegyzékét.

Teserképviselet Ausztria-Magyarország részére: Kaszab & Breuer, Budapest VI.

Telefon 242. sz.

Kalmár *

* * József

villanyműszerész

Kerékpár és varrógép raktára

ARAD, Salacz Gyula-utca 2. sz.

Raktáron tartok családi

Singer varrógépeket, karikahajós (Ringschiff) gépeket házi vagy ipari használatra 5 évi írásbeli jótállással, kedvező havi részletfizetés mellett.

Varrógép javítások

jótállás mellett eszközöltetnek.

Éz a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy más esetben feleslegessé váló butorokat pótom áron eladni, megveszem én azokat, ugyszintén

uraságoktól levetett ruhákat

a legeslegmagasabb áron.

Kivánatra házhoz is megyek.

Roth A.

butorvétel és eladás.

Árpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal szemben). 1471

Alapított 1893.

Telefon 423.

Fleischer Testvérek

vas és rézbutor gyára

Arad, Deák Ferencz-utca,

Földes-palotával szemben.

Gyártanak legjobb kivitelben

csinos gyermek-ágyakat, mindenféle

rézbutort,

összezsukható vaságyakat. Sadrony-ágybetétek minden méretben készítettnek.

Pontos kiszolgálás a legjutányosabb áron. 2006

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Farsangi újdonság.

Selyem Gás ruhára minden színben.
Fehér ajour battist és ajour selymek.
Sima francia battist minden színben.
Pompadour battistok csak a leg-
ujabb minták.

Telefon 529.

Telefon 529.

 Újdonság 120 cm. széles Lyoni battistok

az összes létező színekben.

Gasier legyezők, csipke és szalag nagy választékban és jutányos áron szereshetők be

Singer Sándor divatárházában

Arad, Andrassy-tér 20., Fischer Eliz-palota.

**Menyasszonyi
kelengyék**

200-tól 2000 koronáig

Singer Sándor

Fehérnemű és divatárházában

Aradon.

Andrassy-tér 20. szám alatt.

Fischer Eliz-palota.

SINGER SÁNDOR fehérnemű és divatárháza.

Arad, Andrassy-tér 20. Fischer Eliz-palota.

8875

**200 koronás
menyasszonyi kelengye**

6 drb. Chiffon ing diszitve ...	21.60
6 " Hálóköntös himzéssel	20.40
6 " Nadrág himzéssel ...	19.20
3 " Alsószoknya himzéssel	13.40
12 " Zsebkendő fehér vagy színes	8.—
12 pár harisnya	13.20
2 ágyra ágykészlet szépen ki- állítva	28.—
6 drb. Nanking tollhuzat ...	10.60
6 " Alsó lepedő lenvászon	19.20
2 " 6 szem. damaszt garn.	18.80
2 " 6 " " kávé	10.80
12 " damaszt törülköző ...	12.—
12 " konyha ruha	4.80
12 " portörő különféle ...	6.—
	<hr/>
	206.—

3% pénztár kedvezmény 6.—

Összeg netto Kor. 200.—

**Menyasszonyi
kelengyék**

200—2000 koronáig

raktáron készen, vagy megrendelhetők.

Mindennemű vászonárú és

Fehérneműekből

nagy választék

Bébé kelengyék

50—500 kor.-ig raktáron.

Minta és árjegyzék szívesen küldetik.

Vidéki megrendelések
gyorsan és pontosan eszközöltetnek.